

ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

1. Το Μεγάλο Σάββατο η Εκκλησία παραμένει κοντά στον τάφο του Κυρίου, μελετώντας με προσευχή και νηστεία τα Άγια Πάθη και το θάνατό του, καθώς επίσης την κάθοδό του στον Άδη και αναμένοντας την Ανάστασή του.
2. Η Εκκλησία δεν τελεί τη θεία Λειτουργία, διατηρώντας γυμνή την αγία Τράπεζα μέχρις ότου, μετά την επίσημη αγρυπνία, δηλαδή τη νυκτερινή αναμονή της Αναστάσεως, φθάσει στην πασχαλινή αγαλλίαση που θα αντηχεί άφθονη επί πενήντα ημέρες.
3. Η θεία Κοινωνία σήμερα χορηγείται μόνο σε περίπτωση επικείμενου θανάτου.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Στην Πασχαλινή Αγρυπνία κατά την αγία νύκτα

1. Από παλαιότατη παράδοση αυτή η νύκτα είναι αφιερωμένη στον Κύριο (Εξ 12, 42), έτσι ώστε οι πιστοί, σύμφωνα με τη νοθεσία του Ευαγγελίου (Λκ 12, 35-37), κρατώντας αναμμένες λαμπάδες, να είναι όμοιοι με ανθρώπους που αναμένουν την επιστροφή του Κυρίου, για να τους βρει άγρυπνους όταν επανέλθει και να τους καλέσει να παρακαθίσουν στην τράπεζά του.
2. Η Αγρυπνία αυτής της νύκτας, η Πανήγυρη όλων των Πανηγύρεων, πρέπει να είναι μοναδική σε κάθε ναό. Διαμορφώνεται έτσι ώστε μετά το Λυχνικό και το Πασχαλινό Εγκώμιο (που αποτελεί το πρώτο μέρος αυτής της Αγρυπνίας), η αγία Εκκλησία να μελετά τα θαυμαστά έργα που έκανε ο Κύριος ο Θεός για το λαό του από την αρχή, εμπιστευόμενη στο Λόγο του και στην υπόσχεσή του (δεύτερο μέρος ή Ακολουθία του Θείου Λόγου). Έτσι, ενώ φθάνει η ημέρα, μαζί με τα νέα μέλη της που αναγεννήθηκαν με το Βάπτισμα (τρίτο μέρος) καλείται στην τράπεζα που ετοίμασε ο Κύριος για το λαό του ως ανάμνηση του θανάτου και της Αναστάσεώς του μέχρις ότου έλθει (τέταρτο μέρος).
3. Ολόκληρη η Ακολουθία της Πασχαλινής Αγρυπνίας πρέπει να τελείται νύκτα. Γι' αυτό δεν πρέπει να αρχίσει πριν την αρχή της νύκτας και πρέπει να έχει τελειώσει πριν την αυγή της Κυριακής.
4. Η Λειτουργία της Αγρυπνίας, ακόμη και αν τελείται πριν από τα μεσάνυχτα, είναι η Πασχαλινή Λειτουργία της Κυριακής της Αναστάσεως.
5. Όποιος συμμετέχει στη θεία Λειτουργία της νύκτας μπορεί να μεταλάβει και στη θεία Λειτουργία της ημέρας. Ο ιερέας που λειτουργεί ή συλλειτουργεί κατά την Πασχαλινή Αγρυπνία μπορεί να τελήσει Λειτουργία και κατά την ημέρα του Πάσχα ή να συλλειτουργήσει σ' αυτή.
Η Πασχαλινή Αγρυπνία αντικαθιστά την Ακολουθία των Αναγνωσμάτων.
6. Τον ιερέα τον βοηθάει ένας διάκονος. Αν δεν υπάρχει διάκονος, τα καθήκοντα του διακόνου τα εκτελεί ο ιερέας που προϊστάται ή ο

συλλειτουργός ιερέας, εκτός των όσων σημειώνονται παρακάτω.

Ο ιερέας και ο διάκονος φορούν, όπως και για τη Λειτουργία, άμφια λευκού χρώματος.

7. Πρέπει να προβλέπονται κεριά για όλους τους συμμετέχοντες στην Αγρυπνία. Τα φώτα του ναού παραμένουν σβηστά.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΥΠΝΙΑΣ

ή

ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ

Ευλογία της φωτιάς
και προετοιμασία της λαμπάδας

8. Σε κατάλληλο χώρο, έξω από το ναό, ετοιμάζεται φωτιά. Όταν συγκεντρωθεί εκεί ο λαός, έρχεται και ο ιερέας με τους λειτουργούπηρέτες, ένας από τους οποίους κρατά την πασχαλινή λαμπάδα. Δεν φέρουν τον Σταυρό και τα κηροπήγια.

Όπου δεν είναι δυνατό να ετοιμαστεί φωτιά έξω από το ναό, η ακολουθία διεξάγεται όπως σημειώνεται στον αρ. 13.

9. Ο ιερέας και οι πιστοί σημειώνονται με το σημείο του Σταυρού, ενώ ο ιερέας λέει: **Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.** Μετά ο ιερέας χαιρετά με το συνηθισμένο τρόπο τους συγκεντρωμένους πιστούς και με συντομία εξηγεί το νόημα της Πασχαλινής Αγρυπνίας, με αυτά ή με παρόμοια λόγια:

Αδελφοί αγαπητοί,
αυτή την αγία νύκτα, κατά την οποία
ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός
πέρασε από το θάνατο στη ζωή,
η Εκκλησία καλεί τα σκορπισμένα ανά τον κόσμο παιδιά της
να συγκεντρωθούν για να αγρυπνήσουν και να προσευχηθούν.

Θα τελέσουμε με αυτό τον τρόπο
 την ανάμνηση του Πάσχα του Κυρίου,
 ακούοντας το Λόγο του
 και τελώντας τα Μυστήριά του
 για να έχουμε βέβαιη την ελπίδα,
 ότι θα συμμετάσχουμε στο θρίαμβο του Χριστού
 επί του θανάτου
 και ότι θα ζήσουμε μαζί του τη ζωή του Θεού.

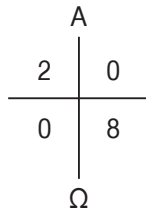
10. Έπειτα ο ιερέας τελεί την ευλογία της φωτιάς, λέγοντας με εκτεταμένα τα χέρια:

Ας προσευχηθούμε.

Κύριε ο Θεός,
 μέσω του Υιού σου έδωσες στους πιστούς σου
 το φως της λαμπρότητάς σου,
 αγίασε, σε παρακαλούμε τη νέα ✠ αυτή φωτιά
 και χορήγησέ μας να φλεγόμαστε από ουράνιες επιθυμίες,
 κατά τις Πασχαλινές αυτές Πανηγύρεις,
 ώστε με καθαρή καρδιά
 να φθάσουμε μέχρι την εορτή του αιωνίου φωτός.
 Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

11. Αφού ευλογηθεί η νέα φωτιά, ένας λειτουργούππρέτης φέρνει την πασχαλινή λαμπάδα μπροστά στον ιερέα ο οποίος, με κατάλληλη γραφίδα, χαράζει επάνω στο κερί ένα Σταυρό. Έπειτα, στο επάνω μέρος του Σταυρού χαράζει το ελληνικό γράμμα Άλφα, στο κάτω μέρος χαράζει το γράμμα Ωμέγα και ανάμεσα στους βραχίονες του Σταυρού τους τέσσερις αριθμούς που δηλώνουν το τρέχον έτος. Στο μεταξύ λέει:

1. Ο Χριστός χθες και σήμερα (χαράζει την κάθετη γραμμή)
2. Η Αρχή και το Τέλος (χαράζει την οριζόντια γραμμή)
3. Το Άλφα (χαράζει επάνω από την κάθετη γραμμή το γράμμα Άλφα)
4. και το Ωμέγα (χαράζει κάτω από την κάθετη γραμμή το γράμμα Ωμέγα)
5. Σ' αυτόν ανήκουν οι καιροί (χαράζει τον πρώτο αριθμό του τρέχοντος έτους στην επάνω αριστερή γωνία του σταυρού)
6. και οι αιώνες (χαράζει το δεύτερο αριθμό του τρέχοντος έτους στην επάνω δεξιά γωνία του σταυρού)
7. Σ' αυτόν ανήκει η δόξα και η εξουσία (χαράζει τον τρίτο αριθμό του τρέχοντος έτους στην κάτω αριστερή γωνία του σταυρού)
8. σε όλους τους αιώνες των αιώνων. Αμήν (χαράζει τον τέταρτο αριθμό του τρέχοντος έτους στην κάτω δεξιά γωνία του σταυρού).

12. Όταν ολοκληρωθεί η χάραξη του σταυρού και των υπόλοιπων σημείων, ο ιερέας μπορεί να καρφώσει στη λαμπάδα πέντε βόλους από λιβάνι, σε σχήμα σταυρού, λέγοντας:

1. Με τις άγιες	1			
2. και ένδοξες πληγές του				
3. ας μας φυλάττει	4	2	5	
4. και ας μας προστατεύει				
5. ο Χριστός ο Κύριος. Αμήν.	3			

13. Όπου, για διαφόρους λόγους, δεν είναι δυνατό να ανάψει φωτιά, η ευλογία της φωτιάς προσαρμόζεται ανάλογα με τις περιστάσεις. Όταν ο λαός συγκεντρωθεί στο ναό, όπως και στις άλλες περιπτώσεις, ο ιερέας μαζί με τους βοηθούς που φέρνουν την πασχαλινή λαμπάδα, έρχεται στην είσοδο του ναού. Ο λαός, κατά το δυνατό, στρέφεται προς τον ιερέα.

Γίνεται ο χαιρετισμός και η μικρή παραίνεση, όπως αναφέρεται στον αρ. 9, έπειτα ευλογείται η φωτιά και προετοιμάζεται η λαμπάδα, όπως αναφέρεται στους αρ. 10-12.

14. Από την νέα φωτιά ο ιερέας ανάβει την πασχαλινή λαμπάδα, λέγοντας:

Το φως του ενδόξως αναστημένου Χριστού
ας διαλύσει τα σκότη της καρδιάς και του πνεύματος.

Για όλα τα προηγούμενα στοιχεία οι κατά τόπους Σύνοδοι της Ιεραρχίας μπορούν να καθορίσουν άλλους τύπους, που να προσαρμόζονται περισσότερο στη νοοτροπία των λαών.

Η Λιτανεία

15. Αφού ο ιερέας ανάψει την πασχαλινή λαμπάδα, ένας λειτουργούπηρέτης παίρνει αναμμένα κάρβουνα από τη φωτιά και τα βάζει στο θυμιατό. Ο ιερέας βάζει λιβάνι, ως συνήθως. Ο διάκονος, ή, αν δεν υπάρχει, άλλος κατάλληλος λειτουργούπηρέτης, παίρνει την πασχαλινή λαμπάδα και αρχίζει η λιτανεία. Όποιος κρατά το θυμιατό προηγείται του διακόνου ή εκείνου που κρατά την πασχαλινή λαμπάδα. Ακολουθεί ο ιερέας, οι λειτουργούπηρέτες και ο λαός. Όλοι κρατούν σβησμένα τα κεριά στο χέρι.

Στην είσοδο του ναού ο διάκονος όρθιος και υψώνοντας τη λαμπάδα, ψάλλει:

Το φως του Χριστού.

Και όλοι απαντούν:

- Σε ευχαριστούμε, Κύριε.

Ο ιερέας ανάβει το κεριό του από τη φλόγα της πασχαλινής λαμπάδας.

16. Έπειτα ο διάκονος προχωρά στη μέση του ναού και, όρθιος με υψωμένη την πασχαλινή λαμπάδα, ψάλλει:

Το φως του Χριστού.

Και όλοι απαντούν:

- Σε ευχαριστούμε, Κύριε.

Όλοι ανάβουν τα κεριά τους από την πασχαλινή λαμπάδα και προχωρούν προς το Ιερό.

17. Όταν φθάσει εμπρός στο Ιερό, ο διάκονος όρθιος, στραμμένος προς το λαό και υψώνοντας τη λαμπάδα, ψάλλει για τρίτη φορά:

Το φως του Χριστού.

Και όλοι απαντούν:

- Σε ευχαριστούμε, Κύριε.

Έπειτα ο διάκονος τοποθετεί την πασχαλινή λαμπάδα στο μεγάλο κηροπήγιο που έχει ετοιμαστεί δίπλα στον άμβωνα ή στη μέση του ιερού.

Και ανάβουν τα φώτα του ναού, εκτός από τα κεριά της αγίας Τράπεζας.

Το πασχαλινό εγκώμιο

18. Όταν φθάσει στο Ιερό, ο ιερέας πηγαίνει στην έδρα του, παραδίνει το κεριό του σε ένα λειτουργούπηρέτη, βάζει και ευλογεί το λιβάνι στο θυμιατό, όπως γίνεται για την ανάγνωση του Ευαγγελίου κατά τη θεία Λειτουργία. Ο διάκονος πηγαίνει στον ιερέα, του ζητά και λαβαίνει την ευλογία λέγοντας: **Ευλόγησε, Πατέρα.**

Ο Κύριος ας είναι στην καρδιά σου και στα χείλη σου, για να διακηρύξεις επάξια το πασχαλινό του εγκώμιο:

εις το όνομα του Πατρός και του Υιού
και του Αγίου Πνεύματος.
- Αμήν.

Η ευλογία αυτή παραλείπεται, αν το πασχαλινό εγκώμιο ψάλλεται από κάποιον που δεν είναι διάκονος.

19. Ο διάκονος αφού θυμιάσει το βιβλίο και την πασχαλινή λαμπάδα, εκφωνεί το πασχαλινό εγκώμιο από τον άμβωνα ή από το αναλόγιο, ενώ όλοι μένουν όρθιοι κρατώντας τα αναμμένα κεριά στο χέρι.

Το πασχαλινό εγκώμιο μπορεί να εκφωνήσει, εφόσον δεν υπάρχει διάκονος, ο ίδιος ο ιερέας που προϊστάται, ή άλλος συλλειτουργός ιερέας. Αν όμως, από ανάγκη, εκφωνεί το πασχαλινό εγκώμιο κάποιος ψάλτης λαϊκός, παραλείπει τα λόγια, **Και εσείς, αδελφοί αγαπητοί, μέχρι το τέλος της παραίνεσης, καθώς και το χαιρετισμό Ο Κύριος να είναι μαζί σας.**

Το εγκώμιο μπορεί επίσης να ψαλεί με το συντομότερο τύπο, σ. 169

Εκτενέστερος τύπος του πασχαλινού εγκωμίου

Ας αγάλλεται ο ουράνιος χορός των αγγέλων,
ας αγάλλονται τα θεία Μυστήρια,
και για τη νίκη του μεγάλου βασιλέα
ας ηχήσει της σωτηρίας η σάλπιγγα.
Ας χαίρεται η γη ακτινοβολώντας τόση λαμπρότητα,
και φωτισμένη από του αιωνίου βασιλέα τη λάμψη
ας νιώσει απαλλαγμένη από τα σκόπη της οικουμένης.
Ας ευφραίνεται και η μητέρα Εκκλησία
απαστράπτοντας από το μεγάλο αυτό φως του Κυρίου,
και από των λαών τις ηχηρές επευφημίες
ο ναός αυτός ας δονείται.

*(Και εσείς, αδελφοί αγαπητοί,
συναθροισμένοι από του νέου αυτού φωτός τη θαυμάσια λάμψη,
μαζί μου επικαλεσθείτε
την ευσπλαχνία του Θεού του παντοδυνάμου.
Ωστε εκείνος που προσέλαβε εμένα τον ανάξιο*

*στων Λευιτών την τάξη,
ας ακτινοβολήσει τη θαυμαστή του λάμψη
για να αινέσω, όπως το αξίζει, αυτή τη λαμπάδα).*

(† Ο Κύριος να είναι μαζί σας.
– Και με το πνεύμα σου).

† Ας υψώσουμε τις καρδιές μας.
– Είναι στραμμένες προς τον Κύριο.

† Ας ευχαριστήσουμε τον Κύριο τον Θεό μας.
– Άξιο και δίκαιο.

Πραγματικά είναι άξιο και δίκαιο
να ψάλλουμε με αγαλλίαση πνεύματος
και με όλη μας την καρδιά να εξυμνούμε
τον άορατο Θεό Πατέρα, τον Παντοκράτορα,
και τον Μονογενή Υιό του, τον Ιησού Χριστό, τον Κύριό μας.

Αυτός εξόφλησε για μας
το χρέος του Αδάμ προς τον αιώνιο Πατέρα,
και με το τίμιο αίμα του
έσβησε την καταδίκη του παλαιού αμαρτήματος.

Αυτή είναι πραγματικά η Πασχαλινή Πανήγυρη,
κατά την οποία ο αληθινός εκείνος Αμνός σφαγιάζεται,
και με το αίμα του οι θύρες των πιστών καθαγιάζονται.

Αυτή είναι η νύκτα,
κατά την οποία έβγαλες τους πατέρες μας,
τους υιούς του Ισραήλ, από την Αίγυπτο
και τους οδήγησες να περάσουν την Ερυθρά θάλασσα
με στεγνά πόδια.

Αυτή, λοιπόν, είναι η νύκτα, που διασκόρπισε,
με το φως της νεφέλης, των αμαρτιών τα σκόπη.

Αυτή είναι η νύκτα,
κατά την οποία σήμερα, σε όλη την οικουμένη,
όσους πιστεύουν στον Χριστό,
τους αποσπά από τα πάθη του κόσμου
και από το σκοτάδι της αμαρτίας,
τους επαναφέρει στη θεία χάρη
και τους ενώνει στην κοινωνία των αγίων.

Αυτή είναι η νύκτα,
κατά την οποία ο Χριστός,
συντρίβοντας τα δεσμά του θανάτου,
ανασταίνεται νικητής από τον τάφο.

Διότι, τι θα ωφελούσε να γεννιόμαστε,
αν εκείνος δεν μας λύτρωνε;

Ω! θαυμαστή συγκατάβαση της ευσπλαχνίας του για μας!
Ω! ανεκτίμητο σημείο αγάπης:
για να λυτρώσεις το δούλο, θυσίασες τον Υιό σου!
Ήταν πράγματι αναγκαία του Αδάμ η αμαρτία,
την οποία εξάλειψε του Χριστού ο θάνατος.

Ω! μακάριο παισίμα, που αξιώθηκε να έχει τέτοιο Σωτήρα!
Ω! νύκτα, αληθινά μακαρία,
η μόνη που αξιώθηκε να γνωρίσει το χρόνο και την ώρα
της Αναστάσεως του Χριστού από τον Άδη!

Αυτή είναι η νύκτα για την οποία γράφηκε:
«η νύκτα θα λάμψει σαν ημέρα,
η νύκτα είναι ο φωτισμός της χαράς μου».

Η αγιότητα αυτής της νύκτας διώχνει τα κακουργήματα,
 πλένει τα παίσματα,
 στους αμαρτωλούς ξαναδίνει την αθωότητα
 και τη χαρά στους τεθλιμμένους.
 Διασκορπίζει τα μίση,
 των δυνατών κάμπει τη σκληρότητα,
 εγκαθιστά ομόνοια και ειρήνη.

Σ' αυτή, λοιπόν, τη νύκτα της χάρης,
 δέξου, Πατέρα άγιε, την εσπερινή δοξαστική θυσία,
 την οποία σου προσφέρει η αγία Εκκλησία
 μέσω των χεριών των λειτουργών της,
 κατά την επίσημη προσφορά αυτής της λαμπάδας
 την οποίαν παρήγαγαν οι μέλισσες.

Αναγνωρίζουμε ότι η φωτεινή νεφέλη της Εξόδου
 ήταν το προμήνυμα της πασχαλινής αυτής λαμπάδας,
 που άναψε προς τιμήν του Θεού η φωτιά η σπινθηροβόλα.
 Και παρ' όλο που διαμοιράστηκε σε φλόγες,
 δεν έχασε την πρώτη λαμπρότητά της.
 Αυτή η φωτιά τρέφεται, πράγματι, από το κεριό που λιώνει,
 το οποίο παρήγαγε η μητέρα μέλισσα
 για να κατασκευαστεί αυτή η πολύτιμη λαμπάδα.

Ω! νύκτα, αληθινά μακαρία,
 κατά την οποία ενώνονται τα ουράνια στα επίγεια,
 τα θεία στα ανθρώπινα!

Σε παρακαλούμε, λοιπόν, Κύριε,
 αυτή η λαμπάδα την οποία αφιερώνουμε
 προς δόξα του ονόματός σου
 για να φωτίζει τα σκότη αυτής της νύκτας,
 να μένει πάντοτε ακοίμητη.

Δέξου την ως οσμή ευωδίας
και ανάμειξέ την με του ουρανού τα άστρα.

Το άστρο της αυγής να τη βρει αναμμένη,
το άστρο εκείνο που ποτέ δεν γνωρίζει δύση:
ο Ιησούς Χριστός, ο Υιός σου,
ο αναστημένος από τους νεκρούς,
ο οποίος ρίχνει επάνω στο ανθρώπινο γένος το γαλήνιο φως του
και ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

Σύντομος τύπος του Πασχαλινού Εγκωμίου

Ας αγάλλεται ο ουράνιος χορός των αγγέλων,
ας αγάλλονται τα θεία Μυστήρια,
και για τη νίκη του μεγάλου βασιλέα
ας ηχήσει της σωτηρίας η σάλπιγγα.

Ας χαίρεται η γη ακτινοβολώντας τόση λαμπρότητα,
και φωτισμένη από του αιωνίου βασιλέα τη λάμψη
ας νιώσει απαλλαγμένη από τα σκόπη της οικουμένης.

Ας ευφραίνεται και η μητέρα Εκκλησία
απαστράπτοντας από το μεγάλο αυτό φως του Κυρίου,
και από των λαών τις ηχηρές επευφημίες
ο ναός αυτός ας δονείται.

*(† Ο Κύριος να είναι μαζί σας.
– Και με το πνεύμα σου).*

† Ας υψώσουμε τις καρδιές μας.
– Είναι στραμμένες προς τον Κύριο.

† Ας ευχαριστήσουμε τον Κύριο τον Θεό μας.
 – Άξιο και δίκαιο.

Πραγματικά είναι άξιο και δίκαιο
 να ψάλλουμε με αγαλλίαση πνεύματος
 και με όλη μας την καρδιά να εξυμνούμε
 τον άορατο Θεό Πατέρα, τον παντοκράτορα,
 και τον Μονογενή Υιό του, τον Ιησού Χριστό, τον Κύριό μας.

Αυτός εξόφλησε για μας
 το χρέος του Αδάμ προς τον αιώνιο Πατέρα,
 και με το τίμιο αίμα του
 έσβησε την καταδίκη του παλαιού αμαρτήματος.
 Αυτή είναι πραγματικά η Πασχαλινή Πανήγυρη,
 κατά την οποία ο αληθινός εκείνος Αμνός σφαγιάζεται,
 και με το αίμα του οι θύρες των πιστών καθαγιάζονται.

Αυτή είναι η νύκτα,
 κατά την οποία έβγαλες τους πατέρες μας,
 τους υιούς του Ισραήλ, από την Αίγυπτο
 και τους οδήγησες να περάσουν την Ερυθρά θάλασσα
 με στεγνά πόδια.
 Αυτή, λοιπόν, είναι η νύκτα,
 που διασκόρπισε, με το φως της νεφέλης, των αμαρτιών τα σκότη.

Αυτή είναι η νύκτα,
 κατά την οποία σήμερα, σε όλη την οικουμένη,
 όσους πιστεύουν στον Χριστό
 τους αποσπά από τα πάθη του κόσμου
 και από το σκοτάδι της αμαρτίας,
 τους επαναφέρει στη θεία χάρη
 και τους ενώνει στην κοινωνία των αγίων.

Αυτή είναι η νύκτα,
κατά την οποία ο Χριστός,
συντρίβοντας τα δεσμά του θανάτου,
ανασταίνεται νικητής από τον τάφο.

Ω! θαυμαστή συγκατάβαση της ευσπλαχνίας του για μας!
Ω! ανεκτίμητο σημείο αγάπης:
για να λυτρώσεις το δούλο, θυσίασες τον Υιό σου!
Ήταν πράγματι αναγκαία του Αδάμ η αμαρτία,
την οποία εξάλειψε του Χριστού ο θάνατος.

Ω! μακάριο πταίσμα, που αξιώθηκε να έχει τέτοιο Σωτήρα!
Η αγιότητα αυτής της νύκτας διώχνει τα κακουργήματα,
πλένει τα πταίσματα,
στους αμαρτωλούς ξαναδίνει την αθωότητα
και τη χαρά στους τεθλιμμένους.

Ω! νύκτα, αληθινά μακαρία,
κατά την οποία ενώνονται τα ουράνια στα επίγεια,
τα θεία στα ανθρώπινα!

Σε παρακαλούμε, λοιπόν, Κύριε,
αυτή η λαμπάδα την οποία αφιερώνουμε
προς δόξα του ονόματός σου
για να φωτίζει τα σκότη αυτής της νύκτας,
να μένει πάντοτε ακοίμητη.
Δέξου την ως οσμή ευωδίας
και ανάμειξέ την με του ουρανού τα άστρα.

Το άστρο της αυγής να τη βρει αναμμένη,
το άστρο εκείνο που ποτέ δεν γνωρίζει δύση:
ο Ιησούς Χριστός, ο Υιός σου,
ο αναστημένος από τους νεκρούς,

ο οποίος ρίχνει επάνω στο ανθρώπινο γένος το γαλήνιο φως του και ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

20. Κατά τη σημερινή Αγρυπνία, απαρχή όλων των Αγρυπνιών, προτείνονται εννέα αναγνώσματα, επτά από την Παλαιά Διαθήκη και δύο από την Καινή (ο Απόστολος και το Ευαγγέλιο), τα οποία, όπου είναι δυνατό, πρέπει να διαβαστούν όλα, για να διατηρηθεί το χαρακτηριστικό της Αγρυπνίας, η οποία απαιτεί κάποιο διάστημα χρόνου.

21. Αν όμως σοβαρές ποιμαντικές ανάγκες το απαιτούν, είναι δυνατό να μειωθούν τα αναγνώσματα της Παλαιάς Διαθήκης. Πάντοτε όμως η ανάγνωση του Λόγου του Θεού πρέπει να αποτελεί βασικό μέρος της Πασχαλινής αυτής Αγρυπνίας. Να διαβάζονται τουλάχιστον τρία αναγνώσματα από την Παλαιά Διαθήκη, και μάλιστα από το Νόμο και τους Προφήτες, και να ψάλλονται οι αντίστοιχοι Ψαλμοί, ποτέ όμως δεν πρέπει να παραλείπεται το ανάγνωσμα του κεφ. 14 της Εξόδου με την ωδή του.

22. Οι πιστοί, αφού σβήσουν τα κεριά, κάθονται. Πριν από τα αναγνώσματα, ο ιερέας προτρέπει το λαό, με αυτά ή με παρόμοια λόγια:

Αδελφοί αγαπητοί,
αρχίσαμε με επισημότητα την Αγρυπνία αυτή.
Τώρα, με ηρεμία και περισυλλογή,
ας ακούσουμε το Λόγο του Θεού.
Θα μελετήσουμε πώς ο Θεός έσωσε το λαό του
στους αρχαίους χρόνους
και πώς, στο πρόσφατο παρελθόν,
μας έστειλε τον Υιό του ως Λυτρωτή.
Ας παρακαλέσουμε τον Κύριο τον Θεό
να μας δώσει πλήρη την απολύτρωσή του
με το πασχαλινό αυτό έργο της σωτηρίας μας.

23. Έπειτα ακολουθούν τα αναγνώσματα. Ο αναγνώστης πηγαίνει στον άμβωνα και διαβάζει το ανάγνωσμα. Μετά ο ψάλτης λέει τον ψαλμό, ενώ ο λαός επαναλαμβάνει το αντίφωνο. Ύστερα όλοι σκώνονται, και ο ιερέας λέει: **Ας προσευχηθούμε** και, αφού όλοι προσευχηθούν μερικές στιγμές σιωπηλά, λέει τη σχετική με το ανάγνωσμα δέηση.

Στη θέση του αντιφωνικού ψαλμού μπορεί να τηρηθούν μερικές στιγμές ιερής σιωπής, οπότε παραλείπεται η παύση μετά το **Ας προσευχηθούμε**.

Δεήσεις μετά τα αναγνώσματα

Για την Πασχαλινή Αγρυπνία προτείνονται εννέα αναγνώσματα: Επτά από την Παλαιά Διαθήκη και δύο από την Καινή. Αν οι περιστάσεις το ζητούν, για ιδιαίτερους λόγους, είναι δυνατό να μειωθεί ο αριθμός των αναγνωσμάτων που έχουν οριστεί. Θα πρέπει όμως να διατηρηθούν τουλάχιστον τρία από την Παλαιά Διαθήκη και, στις πολύ δύσκολες περιπτώσεις, το λιγότερο δύο πριν από τον Απόστολο και το Ευαγγέλιο. Ποτέ όμως δε θα παραλειφθεί το ανάγνωσμα της Εξόδου (14,15-15,1) που αναφέρεται στη Διάβαση της Ερυθράς θάλασσας.

Πρώτο ανάγνωσμα

*Είδε ο Θεός όλα όσα δημιούργησε,
και ήταν πολύ καλά.*

Ανάγνωσμα από το βιβλίο της Γένεσης (1,1 - 2,2)

Στην αρχή δημιούργησε ο Θεός τον ουρανό και τη γη. Η γη όμως ήταν άμορφη και έρημη, και σκοτάδι υπήρχε επάνω στο πρόσωπο της αβύσσου, και το πνεύμα του Θεού φερόταν επάνω στα νερά.

Και είπε ο Θεός: «Να γίνει το φως». Και έγινε το φως. Και είδε ο Θεός το φως ότι ήταν καλό, και διαχώρισε ο Θεός το φως από το σκοτάδι. Και ονόμασε ο Θεός το φως Ημέρα και το σκοτάδι το ονόμασε Νύχτα. Και έγινε εσπέρα και έγινε πρωί, ημέρα πρώτη.

Είπε πάλι ο Θεός: «Να γίνει το στερέωμα, ανάμεσα στα νερά, για να διαχωρίζει τα νερά από τα νερά». Και δημιούργησε ο Θεός

το στερέωμα, και διαχώρισε τα νερά, που ήταν κάτω από το στερέωμα, από τα νερά που ήταν επάνω από το στερέωμα. Και έτσι έγινε. Και ονόμασε ο Θεός το στερέωμα ουρανό. Και έγινε εσπέρα και έγινε πρωί, ημέρα δεύτερη.

Και είπε ο Θεός: «Να συγκεντρωθούν τα νερά που είναι κάτω από τον ουρανό, σε έναν τόπο, και να φανεί η ξηρά». Και έτσι έγινε. Και ονόμασε ο Θεός την ξηρά Γη, και τη συγκέντρωση των νερών ονόμασε Θάλασσες. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Και είπε ο Θεός: «Να βλαστήσει η γη χλωρό χορτάρι, και χορτάρι που να παράγει σπόρο, και καρποφόρο δένδρο που να κάνει καρπό σύμφωνα με το είδος του, του οποίου ο καρπός να είναι μέσα του επάνω στη γη». Και έτσι έγινε. Και βλάστησε η γη χλωρό χορτάρι και χορτάρι που κάνει σπόρο ανάλογα με το είδος του και δένδρο καρποφόρο, του οποίου ο καρπός είναι μέσα του, σύμφωνα με το είδος του. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Και έγινε εσπέρα και έγινε πρωί, ημέρα τρίτη.

Και είπε ο Θεός: «Να γίνουν φωστήρες στο στερέωμα του ουρανού, για να διαχωρίζουν την ημέρα από τη νύχτα και να είναι για σημεία και καιρούς και ημέρες και χρόνους, για να λάμπουν στο στερέωμα του ουρανού και να φωτίζουν επάνω στη γη. Και έγινε έτσι. Και έκανε ο Θεός τους δύο φωστήρες τους μεγάλους, το φωστήρα το μεγαλύτερο για να εξουσιάζει επάνω στην ημέρα, και το φωστήρα το μικρότερο για να εξουσιάζει επάνω στη νύχτα, και τα αστέρια. Και τα έβαλε ο Θεός στο στερέωμα του ουρανού, για να φέγγουν επάνω στη γη και να εξουσιάζουν επάνω στην ημέρα και στη νύχτα και να διαχωρίζουν το φως από το σκοτάδι. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Και έγινε εσπέρα και έγινε πρωί, ημέρα τέταρτη.

Και είπε ο Θεός: «Να γεμίσουν τα νερά ζωντανά πλάσματα και πουλιά που πετούν επάνω από τη γη κάτω από το στερέωμα του ουρανού». Και δημιούργησε ο Θεός τα μεγάλα κήτη και κάθε έμψυχο και κινούμενο, από τα οποία είναι γεμάτα τα νερά σύμφωνα με το είδος τους, και κάθε πτηνό σύμφωνα με το είδος του. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό. Και τα ευλόγησε ο Θεός,

λέγοντας: «Αυξάνεστε και πληθύνεστε, και γεμίστε τα νερά της θάλασσας, και τα πουλιά να πληθύνονται επάνω στη γη». Και έγινε εσπέρα και έγινε πρωί, ημέρα πέμπτη.

Είπε πάλι ο Θεός: «Να βγάλει η γη ζωντανά όντα, κατά γένος: τετράποδα και ερπετά και θηρία της γης, σύμφωνα με το γένος τους». Και έτσι έγινε. Ο Θεός δημιούργησε τα θηρία της γης, σύμφωνα με το γένος τους, και τα ζώα, σύμφωνα με το γένος τους, και όλα τα ερπετά της γης, σύμφωνα με το γένος τους. Και είδε ο Θεός ότι ήταν καλό.

Και είπε ο Θεός: «Ας πλάσουμε τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα μας και ομοιότητα μας, και ας κυριαρχεί επάνω στα ψάρια της θάλασσας και τα πουλιά του ουρανού, επάνω στα ζώα, επάνω σε όλη τη γη και επάνω σε όλα τα ερπετά που έρπουν επάνω στη γη».

Και δημιούργησε ο Θεός τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα του. Τον δημιούργησε σύμφωνα με την εικόνα του Θεού. Αρσενικό και θηλυκό τους έπλασε. Και ο Θεός τους ευλόγησε λέγοντας: «Αυξάνεστε και πληθύνεστε και γεμίστε τη γη. Υποτάξτε την και κυριαρχήστε επάνω στα ψάρια της θάλασσας και επάνω στα πουλιά του ουρανού και επάνω σε κάθε ζωντανό πλάσμα που έρπει επάνω στη γη».

Και είπε ο Θεός: «Ίδού, σας έδωσα κάθε χόρτο που παράγει σπόρο και που βρίσκεται επάνω στη γη και όλα τα δένδρα, και κάθε δένδρο που παράγει καρπό με σπόρους για να είναι για τροφή σας. Σε όλα τα θηρία της γης και σε όλα τα πουλιά του ουρανού και σε όλα τα ερπετά που έρπουν επάνω στη γη και στα οποία υπάρχει ζωντανή ψυχή, δίνω κάθε κλωρό χορτάρι για τροφή τους». Και έτσι έγινε. Και είδε ο Θεός τα πάντα, όλα όσα έπλασε, και ήταν πολύ καλά. Και έγινε εσπέρα και έγινε πρωί, ημέρα έκτη.

Έτσι ολοκληρώθηκαν ο ουρανός και η γη και όλες οι στρατιές τους. Και ολοκλήρωσε κατά την έβδομη ημέρα ο Θεός το έργο που έκανε και αναπαύθηκε την έβδομη ημέρα από όλα τα έργα που έπλασε. Και ο Θεός ευλόγησε την έβδομη ημέρα και την

αγίασε, διότι εκείνη την ημέρα αναπαύθηκε από όλα του τα έργα, που είχε δημιουργήσει.

Λόγος του Κυρίου.

Συνομότερο Ανάγνωσμα

Ανάγνωσμα από το βιβλίο της Γένεσης (1,1.26-31α)

Στην αρχή δημιούργησε ο Θεός τον ουρανό και τη γη.

Και είπε ο Θεός: «Ας πλάσουμε τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα μας και ομοιότητα μας, και ας κυριαρχεί επάνω στα ψάρια της θάλασσας και τα πουλιά του ουρανού, επάνω στα ζώα, επάνω σε όλη τη γη και επάνω σε όλα τα ερπετά που έρπουν επάνω στη γη».

Και δημιούργησε ο Θεός τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα του. Τον δημιούργησε σύμφωνα με την εικόνα του Θεού. Αρσενικό και θηλυκό τους έπλασε. Και ο Θεός τους ευλόγησε λέγοντας: «Αυξάνεστε και πληθύνεστε και γεμίστε τη γη. Υποτάξτε την και κυριαρχήστε επάνω στα ψάρια της θάλασσας και επάνω στα πουλιά του ουρανού και επάνω σε κάθε ζωντανό πλάσμα που έρπει επάνω στη γη».

Και είπε ο Θεός: «Ίδού, σας έδωσα κάθε χόρτο που παράγει σπόρο και που βρίσκεται επάνω στη γη και όλα τα δένδρα, και κάθε δένδρο που παράγει καρπό με σπόρους για να είναι για τροφή σας. Σε όλα τα θηρία της γης και σε όλα τα πουλιά του ουρανού και σε όλα τα ερπετά που έρπουν επάνω στη γη και στα οποία υπάρχει ζωντανή ψυχή, δίνω κάθε κλωρό χορτάρι για τροφή τους». Και έτσι έγινε. Και είδε ο Θεός τα πάντα, όλα όσα έπλασε, και ήταν πολύ καλά.

Λόγος του Κυρίου.

Αντιφωνικός Ψαλμός

Αντ. - Εξαποστέλλεις το πνεύμα σου, Κύριε,
και το πρόσωπο της γης ανανεώνεις.

Ψαλμός 104 (103) (1-2α.5-6.10 και 12.13-14.24 και 35γ)

Ευλόγησε, ψυχή μου, τον Κύριο.*
Κύριε Θεέ μου, μεγαλύνθηκες σφόδρα!
Ενδύθηκες μεγαλοπρέπεια και λαμπρότητα,*
περιβλήθηκες το φως σαν να ήταν μανδύας. **Αντ.**

Εσύ στερέωσες τη γη επάνω σε ασφαλή θεμέλια,*
δεν πρόκειται να γύρει στον αιώνα του αιώνος.
Σαν φόρεμα την περιτύλιγε του ωκεανού η άβυσσος,*
επάνω από τα όρη λίμναζαν τα ύδατα. **Αντ.**

Εσύ στα φαράγγια τις πηγές εξαποστέλλεις,*
θα διέρχονται ανάμεσα από τα όρη,
Εκεί ψηλά τα πουλιά τ' ουρανού θα κατασκηνώσουν,*
και μες από τις φυλλωσιές τη φωνή θα δώσουν. **Αντ.**

Ραντίζεις τα όρη από τα υπερώα σου,*
από τον καρπό των έργων σου τη γη χορταίνεις.
Εξανατέλλεις για τα ζωντανά χορτάρι,+
και τη χλωρίδα στην υπηρεσία των ανθρώπων.*
ώστε τον επιούσιο από τη γη να βγάζουν. **Αντ.**

Πόσο μεγάλα τα έργα σου, Κύριε! +
Τα πάντα με σοφία έπλασες,*
γέμισε η γη από τα πλάσματά σου.
Ευλόγησε, ψυχή μου, τον Κύριο. **Αντ.**

Ας προσευχηθούμε.

Παντοδύναμε και αιώνιε Θεέ,
 εσύ ο οποίος είσαι θαυμαστός
 σε όλα τα έργα της δημιουργίας σου,
 αξίωσέ μας να εννοήσουμε εμείς οι λυτρωμένοι
 ότι το θαυμαστότερο έργο
 δεν είναι η αρχική δημιουργία του κόσμου
 αλλά το Πάσχα μας, ο Χριστός,
 ο οποίος θυσιάστηκε όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου,
 και ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

ή την επομένη για τη δημιουργία του ανθρώπου:

Ας προσευχηθούμε.

Κύριε ο Θεός,
 ο οποίος με θαυμαστό τρόπο έπλασες τον άνθρωπο
 και με τρόπο θαυμαστότερο τον απολύτρωσες,
 σε παρακαλούμε,
 αξίωσέ μας να αντιστεκόμαστε στα θέληγτρα της αμαρτίας
 με τη δύναμη του πνεύματός μας,
 για να αξιωθούμε να φθάσουμε και στην αιώνια ευτυχία.
 Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

Δεύτερο ανάγνωσμα

Η θυσία του Πατριάρχη μας Αβραάμ.

Ανάγνωσμα από το βιβλίο της Γένεσης (22,1-18)

Εκείνες τις ημέρες, ο Θεός δοκίμασε τον Αβραάμ και του είπε: «Αβραάμ», και εκείνος είπε: «Εδώ είμαι». Και είπε: «Πάρε τον υιό

σου τον μονογενή, που αγαπάς, τον Ισαάκ, και πήγαινε στον τόπο Μοριά, και πρόσφερε τον εκεί σε ολοκαύτωμα επάνω σ' ένα από τα όρη, που θα σου δείξω».

Και αφού σηκώθηκε ο Αβραάμ νωρίς το πρωί, σαμάρωσε το υποζύγιό του και πήρε μαζί του δύο νέους από τους δικούς του και τον Ισαάκ τον υιό του. Και αφού έσχισε ξύλα για το ολοκαύτωμα, σηκώθηκε και πήγε στον τόπο που του είπε ο Θεός. Και την τρίτη ημέρα, υψώνοντας τα μάτια του είδε τον τόπο από μακριά και είπε στους δούλους του: «Εσείς περιμένετε εδώ μαζί με το υποζύγιο. Εγώ και το παιδί θα πάμε μέχρις εκεί και αφού προσκυνήσουμε, θα επιστρέψουμε σε σας».

Πήρε, λοιπόν, τα ξύλα του ολοκαυτώματος και τα έβαλε επάνω στον Ισαάκ, το υιό του, ενώ αυτός κρατούσε στα χέρια του τη φωτιά και το μαχαίρι, και πήγαιναν και οι δύο μαζί. Τότε μίλησε ο Ισαάκ στον Αβραάμ, τον πατέρα του, και είπε: «Πατέρα μου». Και εκείνος είπε: «Τι θέλεις, παιδί μου». Και είπε ο Ισαάκ: «Ιδού, η φωτιά και τα ξύλα, αλλά, πού είναι το θύμα για το ολοκαύτωμα;».

Και είπε ο Αβραάμ: «Ο Θεός, παιδί μου, θα προβλέψει για τον εαυτό του το θύμα για το ολοκαύτωμα». Και πορεύονταν οι δύο μαζί. Και αφού έφθασαν στον τόπο τον οποίο του είχε δείξει ο Θεός, οικοδόμησε εκεί ο Αβραάμ το θυσιαστήριο, και τακτοποίησε επάνω τα ξύλα. Και αφού έδεσε τον Ισαάκ, τον υιό του, τον έβαλε επάνω στο θυσιαστήριο, επάνω στο σωρό των ξύλων, και απλώνοντας ο Αβραάμ το χέρι του, πήρε το μαχαίρι για να θυσιάσει τον υιό του.

Και ιδού, άγγελος του Κυρίου φώναξε από τον ουρανό: «Αβραάμ, Αβραάμ». Και εκείνος είπε: «Εδώ είμαι». Του λέει ο άγγελος: «Μην βάλεις το χέρι σου επάνω στο παιδί και μην του κάνεις κανένα κακό. Τώρα γνώρισα ότι φοβάσαι το Θεό, επειδή δεν λυπήθηκες το υιό σου το μονογενή για μένα».

Και υψώνοντας ο Αβραάμ τους οφθαλμούς του, είδε ένα κριάρι ακινητοποιημένο από τα κέρατά του σε μια βάτο. Ο Αβραάμ, πήρε το κριάρι και το πρόσφερε ως ολοκαύτωμα αντί του υιού του. Και αποκάλεσε ο Αβραάμ το όνομα του τόπου εκείνου

«ο Κύριος βλέπει». Γι' αυτό μέχρι σήμερα λέγεται ότι: «Στο όρος αυτό έλαβε πρόνοια ο Κύριος».

Και φώναξε για δεύτερη φορά ο άγγελος του Κυρίου στον Αβραάμ από τον ουρανό. Και είπε: «Ορκίστηκα στον εαυτό μου, λέει ο Κύριος: επειδή έπραξες αυτό το πράγμα και δεν λυπήθηκες το υιό σου το μονογενή, ότι θα σε ευλογήσω και θα πληθύνω τους απογόνους σου όπως τα άστρα του ουρανού και όπως την άμμο που είναι κοντά στην άκρη της θάλασσας. Οι απόγονοί σου θα κυριεύσουν τις πύλες των εκθρών σου, και στους απογόνους σου θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης, επειδή υπάκουσες στη φωνή μου».

Λόγος του Κυρίου.

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. - Προστάτεψέ με, Κύριε,
επειδή σ' εσένα ήλπισα.

Ψαλμός 16 (15) (5.8.9-10.11)

Ο Κύριος είναι το μερίδιο της κληρονομίας μου /
και του ποτηρίου μου: *
εσύ είσαι που κρατάς το μέλλον μου.
Τον Κύριο θα βάζω πάντοτε ενώπιόν μου, *
στα δεξιά μου στέκεται για να μην κλονιστώ ποτέ μου. **Αντ.**

Γι' αυτό ευφράνθηκε η καρδιά μου +
κι αγαλλίασαν τα τρίςβαθά μου, *
ακόμη και η σάρκα μου θ' αναπαυθεί μ' ελπίδα.
Διότι δεν θα εγκαταλείψεις την ψυχή μου στον άδη, *
ούτε θ' αφήσεις τον όσιό σου τη φθορά ν' αντικρύσει. **Αντ.**

Τους δρόμους της ζωής θα μου γνωρίσεις, +
με το πρόσωπό σου θα με πλημμυρίσεις ευφροσύνη, *
ατέλειωτη γλυκύτητα στα δεξιά σου. **Αντ.**

Ας προσευχηθούμε.

Ύψιστε Θεέ, Πατέρα των πιστών,
 ο οποίος πολλαπλασιάζεις σε ολόκληρη τη γη τα τέκνα σου,
 διαχέοντας παντού την υπόσχεση της υιοθεσίας
 και καθιστάς το δούλο σου Αβραάμ,
 μέσω του Πασχαλινού Μυστηρίου,
 πατέρα όλων των εθνών, όπως το υποσχέθηκες,
 αξίωσε όλους τους λαούς
 να ανταποκριθούν επαξίως στο κάλεσμά σου.
 Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

Τρίτο ανάγνωσμα

Μπήκαν οι υιοί Ισραήλ στη μέση της θάλασσας.

Ανάγνωσμα από το βιβλίο της Εξόδου (14,15-15,1)

Τις ημέρες εκείνες, είπε ο Κύριος στο Μωυσή: «Γιατί φωνάζεις σε μένα; Πες στους υιούς Ισραήλ να ξεκινήσουν. Και εσύ ύψωσε το ραβδί σου και έκτεινε το χέρι σου επάνω στη θάλασσα, και χώρισέ την για να περάσουν οι υιοί του Ισραήλ μέσω ξηράς στη μέση της θάλασσας. Και ιδού εγώ θα σκληρύνω την καρδιά των Αιγυπτίων για να τους καταδιώξουν, και θα δοξαστώ στο Φαραώ, και σ' ολόκληρο το στράτευμά του, στις άμαξές του, και στους ιππείς του. Και θα γνωρίσουν όλοι οι Αιγύπτιοι ότι εγώ είμαι ο Κύριος, όταν δοξαστώ στο Φαραώ, στις άμαξές του και στους ιππείς του».

Τότε, σπκώθηκε ο άγγελος του Θεού, που προπορευόταν του στρατεύματος του Ισραήλ, και πήγε μετά από αυτούς, και μαζί τους η στήλη της νεφέλης σπκώθηκε από μπροστά του και

παρέμεινε πίσω του. Στάθηκε ανάμεσα στο στράτευμα των Αιγυπτίων και στο στράτευμα του Ισραήλ. Και ήταν σύννεφο σκοτεινό για τους μεν, ενώ για τους άλλους φώτιζε τη νύχτα, ώστε το ένα (στράτευμα) δεν πλησίασε το άλλο, ολόκληρη τη νύχτα.

Και ενώ ο Μωυσής εξέτεινε το χέρι του επάνω στη θάλασσα, απώθησε ο Κύριος τη θάλασσα με σφοδρό άνεμο που έπνεε όλη τη νύχτα, και έκανε τη θάλασσα ξηρά, και τα νερά διαχωρίστηκαν. Και μπήκαν οι υιοί Ισραήλ στη μέση της στεγνής θάλασσας, και τα νερά ήταν σαν τοίχος από δεξιά και από αριστερά τους.

Και καταδιώκοντάς τους, οι Αιγύπτιοι μπήκαν μετά από αυτούς στη μέση της θάλασσας, όλο το ιππικό του Φαραώ, οι άμαξές του και οι αναβάτες του.

Όταν ξημέρωσε το πρωί, κοιτάζοντας ο Κύριος μέσω της στήλης της φωτιάς και της νεφέλης προς το στρατό των Αιγυπτίων, αναστάτωσε το στράτευμά τους και εμπόδισε τους τροχούς των αμαξών τους, έτσι ώστε να κινούνται με δυσκολία. Είπαν, λοιπόν, οι Αιγύπτιοι: «Ας φύγουμε μακριά από τον Ισραήλ, διότι ο Κύριος πολεμάει με το μέρος τους, εναντίον μας».

Και είπε ο Κύριος στο Μωυσή: «Άπλωσε το χέρι σου επάνω στη θάλασσα, για να ξαναγυρίσουν τα νερά επάνω στους Αιγυπτίους, επάνω στις άμαξές τους και τους αναβάτες τους». Και αφού άπλωσε ο Μωυσής το χέρι του επάνω στη θάλασσα, επανήλθε στην προηγούμενη θέση της κατά την αυγή. Και ενώ έφευγαν οι Αιγύπτιοι, έφθασαν τα νερά και τους καταπόντισε ο Κύριος στη μέση της θάλασσας. Και επανήλθαν τα νερά και σκέπασαν τις άμαξες και τους αναβάτες ολόκληρου του στρατεύματος του Φαραώ, που είχε μπει στη θάλασσα ενώ τους καταδίωκε. Δεν επέζησε από αυτούς ούτε ένας. Και οι υιοί του Ισραήλ πέρασαν μέσω στεγνής θάλασσας, και τα νερά ήταν γι' αυτούς σαν τοίχος από δεξιά και από αριστερά.

Και ελευθέρωσε ο Κύριος την ημέρα εκείνη τον Ισραήλ από το χέρι των Αιγυπτίων. Και είδαν τους Αιγυπτίους νεκρούς στην ακρογιαλιά, και το μεγάλο χέρι που σήκωσε ο Κύριος εναντίον

τους. Και φοβήθηκε ο λαός τον Κύριο, και πίστεψαν στον Κύριο και στο Μωυσή, τον δούλο του.

Τότε έψαλε ο Μωυσής και οι υιοί Ισραήλ αυτή την ωδή, προς τον Κύριο, και είπαν:

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. - Ας ψάλλουμε στον Κύριο, διότι θριαμβευτικά δοξάστηκε.

Εξ 15,1-2.3-4.5-6.17-18

Ας ψάλλουμε στον Κύριο, διότι θριαμβευτικά δοξάστηκε,^{*}
έριξε στη θάλασσα άλογο και αναβάτη.
Δύναμή μου και ισχύς μου είναι ο Κύριος,^{*}
και στάθηκε για μένα η σωτηρία μου.
Αυτός είναι Θεός μου, και θα τον δοξάσω,^{*}
ο Θεός του πατέρα μου, και θα τον εξυψώσω. **Αντ.**

Ο Κύριος είναι δυνατός πολεμιστής,^{*}
το όνομά του είναι Κύριος.
Έριξε στη θάλασσα τις άμαξες του Φαραώ
και το στράτευμά του,^{*}
τους εκλεκτούς του πολεμιστές /
καταποντίστηκε στην Ερυθρά Θάλασσα. **Αντ.**

Οι άβυσσοι τούς σκέπασαν,^{*}
σαν πέτρα βυθίστηκαν στα βάθη.
Το δεξί σου χέρι, Κύριε, δοξάστηκε με δύναμη,^{*}
το δεξί σου χέρι, Κύριε, τον εχθρό σύντριψε. **Αντ.**

Θα τους εισάγεις και θα τους φυτέψεις στο όρος της
κληρονομίας σου,^{*}
στον τόπο, Κύριε, που ετοίμασες για κατοικία σου,
αγιαστήριο, Κύριε, που έστησαν τα χέρια σου.^{*}
Ο Κύριος βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων. **Αντ.**

Ας προσευχηθούμε.

Κύριε, ο Θεός,
 ακόμη και σήμερα αισθανόμαστε να πολλαπλασιάζονται
 γύρω μας τα θαυμαστά σου έργα
 που πραγματοποίησες παλαιότερα
 και όπως άλλοτε έδειξες τη δύναμή σου
 απελευθερώνοντας ένα λαό
 από την καταδίκηση του Φαραώ,
 έτσι και τώρα ενεργείς τη σωτηρία των λαών
 από το ζωποιοό νερό του Βαπτίσματος.
 Σε παρακαλούμε, λοιπόν,
 όλοι οι άνθρωποι να γίνουν τέκνα του Αβραάμ
 και εκλεκτός λαός σου.
 Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

ή την επομένη:

Ας προσευχηθούμε.

Κύριε ο Θεός,
 ο οποίος με το φως της Καινής Διαθήκης
 έδωσες να καταλάβουμε το νόημα των θαυμάτων
 που πραγματοποίησες στους πρώτους χρόνους,
 για να συμβολίζει η Ερυθρά θάλασσα την ιερή κολυμβήθρα,
 και ο απελευθερωμένος από τη δουλεία λαός
 να προαναγγέλλει του χριστιανικού λαού τα Μυστήρια,
 χάρισε σε όλους τους λαούς το δώρο της πίστεως,
 για να αξιωθούν να συμμετάσχουν στο προνόμιο
 με το οποίο περιέβαλες το λαό σου Ισραήλ,
 και να αναγεννηθούν λαβαίνοντας το Πνεύμα σου το Άγιο.

Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

Τέταρτο ανάγνωσμα

*Με αιώνιο έλεος
ο Κύριος, ο Λυτρωτής σου, σε ελέησε.*

Ανάγνωσμα από το βιβλίο του προφήτη Ησαΐα (54,5-14)

Εκείνος ο οποίος σε έπλασε θα είναι ο νυμφίος σου, το όνομά του είναι «Κύριος των δυνάμεων», και ο Λυτρωτής σου, ο Άγιος του Ισραήλ, θα ονομαστεί Θεός ολόκληρης της γης. Επειδή ο Κύριος σε κάλεσε ως γυναίκα εγκαταλειμμένη και θλιμμένη κατά το πνεύμα. «Περιφρονεί ποτέ κανείς τη σύζυγο της νεότητας του;», λέει ο Θεός σου. Σε εγκατέλειψα για λίγο χρόνο, όμως θα σε περισυλλέξω με μεγάλο έλεος. Σε στιγμή θυμού έκρυσπα από σένα το πρόσωπό μου για λίγο, όμως με αιώνιο έλεος σε ελέησα, είπε ο Κύριος, ο Λυτρωτής σου.

Συμβαίνει σ' εμένα όπως τις ημέρες του Νάε, στον οποίο ορκίστηκα να μη φέρω πλέον τα νερά επάνω στη γη. Έτσι ορκίστηκα, ότι δεν θα οργιστώ εναντίον σου ούτε θα σε επιπλήξω. Τα όρη θα μετατοπισθούν και οι λόφοι θα μετακινηθούν, το έλεός μου όμως δεν θα απομακρυνθεί από σένα, ούτε η διαθήκη της ειρήνης μου θα μετακινηθεί, είπε ο Κύριός σου, ο ελεήμονας.

Πάμπωχη, σπαραγμένη από καταιγίδες, χωρίς καμία παρηγοριά, ιδού εγώ θα στρώσω επάνω σε σμαράγδια τις πέτρες σου και θα σε θεμελιώσω επάνω σε ζαφείρια. Θα κάνω από ρουμπίνια τις επάλξεις σου, και τις πύλες σου από κρύσταλλο, και όλα τα σύνορά σου με πολύτιμες πέτρες. Όλοι οι υιοί σου θα είναι μαθητές του Κυρίου, και η ειρήνη των υιών σου θα είναι μεγάλη. Θα θεμελιωθείς με δικαιοσύνη. Θα είσαι μακριά από την

καταπίεση, επειδή δεν θα φοβάσαι, και από τον τρόμο, επειδή δεν θα σε πλησιάσει.

Λόγος του Κυρίου.

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. - Θα σε υψώσω, Κύριε, επειδή με ανύψωσες.

Ψαλμός 30 (29) (2 και 4.5-6.11 και 12α και 13β)

Θα σε υψώσω, Κύριε, επειδή με ανύψωσες *
και δεν άφησες να χαρούν σε βάρος μου οι εχθροί μου.
Κύριε, τράβηξες έξω από τον άδη την ψυχή μου, *
με ζωοποίησες, για να μην κατεβώ στο λάκκο. **Αντ.**

Ψάλετε στον Κύριο οι άγιοί του, *
και δοξάστε αναλογιζόμενοι την αγιοσύνη του.
Επειδή μία μόνο στιγμή διαρκεί η απαξίωσή του, *
και μία ολόκληρη ζωή η αγάπη του.
Το βράδυ θα έρθει στην αυλή το κλάμα, *
και το πρωί η αγαλλίαση. **Αντ.**

Το θρήνο μου σε χορό μετέστρεψες +
έσκισες το σάκκο του πένθους μου, *
και με περιέζωσες με ευφροσύνη,
Κύριε Θεέ μου, αιώνια θα σε δοξολογήσω. **Αντ.**

Ας προσευχηθούμε.

Παντοδύναμε και αιώνιε Θεέ,
πολλαπλασίασε, για τη δόξα του ονόματός σου,
ό,τι υποσχέθηκες στους πατέρες της πίστεώς μας
και αύξησε τα τέκνα της θείας υιοθεσίας,
ώστε η Εκκλησία σου να δει να εκπληρώνεται

το σχέδιο της παγκόσμιας σωτηρίας,
στο οποίο οι άγιοι πατέρες μας σταθερά είχαν ελπίσει.
Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

Πέμπτο ανάγνωσμα

*Ελάτε σε μένα, και η ψυχή σας θα ζήσει,
και θα κάνω μαζί σας μια αιώνια διαθήκη.*

Ανάγνωσμα από το βιβλίο του προφήτη Ησαΐα (55,1-11)

Αυτά λέει ο Κύριος: «Όλοι εσείς που διψάτε, ελάτε στα νερά, και όσοι δεν έχετε ασήμι πλησιάστε, αγοράστε και φάτε, ελάτε, αγοράστε οίνο και γάλα χωρίς ασήμι και χωρίς αντάλλαγμα. Γιατί ξεοδεύετε χρήματα όχι για ψωμί;

Και τον κόπο σας όχι για χορτασμό; Ακούστε με, με προσοχή και θα φάτε αγαθά, και η ψυχή σας θα ευφρανθεί με εκλεκτή τροφή.

Ανοίξτε το αυτί σας και ελάτε σε μένα, ακούστε για να ζήσει η ψυχή σας, και θα συνάψω μαζί σας διαθήκη αιώνια, τα ελέη τα πιστά του Δαβίδ. Ιδού, τον έδωσα ως μάρτυρα στους λαούς, άρχοντα και διδάσκαλο στα έθνη. Ιδού, θα καλέσεις ένα έθνος που δεν το γνώριζες, και έθνη, που δεν σε γνώριζαν, θα προστρέξουν σε σένα, εξ αιτίας του Κυρίου, του Θεού σου, και του Αγίου του Ισραήλ, επειδή σε δόξασε.

Αναζητήστε τον Κύριο, ενόσω μπορεί να βρεθεί επικαλεστείτε τον, ενόσω είναι κοντά. Ο ασεβής ας εγκαταλείψει την οδό του και ο άδικος τις σκέψεις του και ας επιστρέψει στον Κύριο, και θα τον ευσπλαχνιστεί, και στο Θεό μας, επειδή είναι έτοιμος να συγχωρήσει.

Οι σκέψεις μου δεν είναι όπως οι σκέψεις σας, ούτε οι δρόμοι

σας όπως οι δρόμοι μου, λέει ο Κύριος. Διότι όπως υψώνονται οι ουρανοί από τη γη, έτσι υψώθηκαν οι δρόμοι μου από τους δρόμους σας, και οι σκέψεις μου από τις σκέψεις σας. Και, όπως κατεβαίνει η βροχή και το χιόνι από τον ουρανό και δεν γυρίζει εκεί, αλλά ποτίζει τη γη, εισδύει μέσα της και την κάνει να βλαστήσει και να δίνει σπόρο σ' αυτόν που σπέρνει και ψωμί σ' αυτόν που τρώει, έτσι θα είναι και ο λόγος μου, που βγαίνει από το στόμα μου. Δεν θα επιστρέψει σε μένα άδειος, αλλά το θέλημά μου θα εκτελέσει, και θα ευοδωθεί σ' αυτά για τα οποία τον έστειλα».

Λόγος του Κυρίου.

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. - Θα αντλήσετε νερό με ευφροσύνη
από τις πηγές τις σωτηρίας.

Ησ 12, 2-3.4βγδ.5-6

Ιδού, ο Θεός της σωτηρίας μου,*
θα τον εμπιστευτώ και δε θα φοβάμαι.
Επειδή ισχύς μου και δόξα μου είναι ο Κύριος,*
αυτός έγινε σωτηρία μου.
Και θα αντλήσετε νερά με ευφροσύνη,*
από τις πηγές της σωτηρίας. **Αντ.**

Υμνήστε τον Κύριο,*
και επικαλεστείτε το όνομά του.
Κάνετε γνωστά στους λαούς τα θαυμάσιά του,*
θυμηθείτε πως ύψιστο είναι το όνομά του. **Αντ.**

Ψάλετε στον Κύριο,+
διότι ενήργησε με θαυμάσιο τρόπο.*
Σ' όλη τη γη ας το διαλαλήσουν.

Εσύ που κατοικείς τη Σιών να αγάλλεσαι και να χαίρεσαι,*
επειδή ο Άγιος του Ισραήλ είναι μέγας ανάμεσά σου. **Αντ.**

Ας προσευχηθούμε.

Παντοδύναμε και αιώνιε Θεέ,
μόνη ελπίδα του κόσμου,
ο οποίος αποκαλύπτεις στην εποχή μας τα Μυστήρια
τα οποία είχες προαναγγείλει μέσω των προφητών σου,
αύξησε, σε παρακαλούμε,
τις ευσεβείς επιθυμίες του λαού σου,
διότι ούτε ένας πιστός δεν μπορεί να προοδεύσει
στην οδό της αρετής,
χωρίς τη δική σου έμπνευση.
Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

Έκτο ανάγνωσμα

Βάδισε προς τη λάμψη του Κυρίου.

Ανάγνωσμα από το βιβλίο του προφήτη Βαρούχ (3,9-15.32 – 38
και 4,1-4)

Άκουσε, Ισραήλ, τις εντολές της ζωής. Ανοίξτε τα αυτιά σας για να γνωρίσετε τη φρόνηση. Γιατί, Ισραήλ; Γιατί είσαι στη γη των εχθρών σου; Γέρασες σε ξένη γη, μολύνθηκαν μεταξύ των νεκρών θεωρήθηκαν μαζί μ' εκείνους που είναι στον άδη. Εγκατέλειψες την πηγή της Σοφίας! Αν είχες βαδίσει στην οδό του Θεού, θα κατοικούσες στην ειρήνη αιώνια.

Μάθε πού είναι η φρόνηση, πού είναι η ισχύς, πού η σύνεση, για να γνωρίσεις πού είναι η μακροβιότητα και η ζωή, πού είναι το φως των οφθαλμών και η ειρήνη. Ποιος βρήκε τον τόπο της, ποιος ανακάλυψε τους θησαυρούς της;

Όμως αυτός που γνωρίζει τα πάντα, την γνωρίζει, τη διερεύνησε με τη σύνεσή του, αυτός που κατασκεύασε τη γη για πάντα, τη γέμισε με τετράποδα ζώα, αυτός που στέλνει το φως, και αυτό πορεύεται, που το ανακαλεί, και αυτό υπακούει με φόβο.

Τα άστρα λάμπουν από τη θέση τους και χαίρονται. Τα καλεί, και αυτά απαντούν: «Εδώ είμαστε!». Λάμπουν με χαρά για αυτόν που τα δημιούργησε. Αυτός είναι ο Θεός μας, κανένας δεν συγκρίνεται με Αυτόν. Διερεύνησε όλη την πορεία της γνώσης και την έδωσε στον Ιακώβ, το δούλο του, και στον Ισραήλ, τον αγαπημένο του. Μετά από αυτά παρουσιάστηκε επάνω στη γη και με τους ανθρώπους συναναστράφηκε.

Αυτή είναι η βίβλος των προσταγμάτων του Θεού και ο νόμος που παραμένει στους αιώνες. Όσοι την φυλάττουν θα ζήσουν, όσοι την εγκαταλείπουν θα πεθάνουν.

Επιστρεψε, Ιακώβ, και κατανόησέ την, βάδισε προς τη λάμψη του φωτός της. Μη δώσεις σε άλλον τη δόξα σου, και σε ξένο λαό τα προνόμιά σου. Μακάριοι είμαστε, Ισραήλ, διότι, ό,τι είναι αρεστό στο Θεό, έγινε γνωστό σε μας.

Λόγος του Κυρίου.

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. – Εσύ, Κύριε, έχεις λόγους ζωής αιώνιας.

Ψαλμός 19 (18) (8.9.10.11)

Ο νόμος του Κυρίου είναι άμωμος, *
την ψυχή ανακαινίζει.

Η μαρτυρία του Κυρίου είναι αξιόπιστη, *
κάνει σοφούς τα νήπια. **Αντ.**

Οι κρίσεις του Κυρίου είναι δίκαιες, *
και την καρδιά ευφραίνουν.

Η εντολή του Κυρίου είναι ξεκάθαρη, *
φωτίζει τα μάτια. **Αντ.**

Αγνός είναι ο φόβος του Κυρίου . *
 παραμένει στους αιώνες των αιώνων.
 Οι αποφάσεις του Κυρίου είναι έγκυρες, *
 είναι οι μόνες δίκαιες, **Αντ.**

επιθυμητές πιο πολύ από το χρυσό *
 και τους πολύτιμους λίθους,
 πιο γλυκές από το μέλι *
 κι από το στάλαγμα κερήθρας. **Αντ.**

Ας προσευχηθούμε.

Κύριε ο Θεός,
 ο οποίος αυξάνεις την Εκκλησία σου
 καλώντας συνεχώς τα έθνη,
 συνέχισε, σε παρακαλούμε,
 να περιβάλλεις με την προστασία σου
 όσους αναγεννάς με το νερό του Βαπτίσματος.
 Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

Έβδομο ανάγνωσμα

*Θα χύσω επάνω σας καθαρό νερό
 και θα σας δώσω νέα καρδιά.*

Ανάγνωσμα από το βιβλίο του προφήτη Ιεζεκιήλ (36,16-17α.18-28)

Έγινε Λόγος του Κυρίου προς εμένα, λέγοντας: «Υιέ ανθρώπου, οι άνθρωποι του οίκου Ισραήλ κατοίκησαν στη γη τους, την μίαναν με την διαγωγή τους και με τα έργα τους. Και ξεχύθηκε ο θυμός μου επάνω τους, για το αίμα που έχυσαν

επάνω στη γη, και για τα είδωλά τους με τα οποία τη μόλυναν. Και τους διασκόρπισα ανάμεσα στα έθνη, και τους έσπειρα σε ξένες χώρες. Σύμφωνα με την διαγωγή τους και σύμφωνα με τα έργα τους, τους έκρινα. Και ανάμεσα στα έθνη, εκεί που εισήλθαν, βεβήλωσαν το άγιο όνομά μου, ενώ ελέγετο γι' αυτούς: «Αυτοί είναι ο λαός του Κυρίου, και όμως βγήκαν από τη γη του». Και συχώρησα, ένεκα του αγίου μου ονόματος, που ο οίκος Ισραήλ βεβήλωσε ανάμεσα στα έθνη στα οποία εισήλθαν.

Γι' αυτό, θα πεις στον οίκο Ισραήλ: «Αυτά λέει ο Κύριος, ο Θεός: Εγώ δεν το κάνω αυτό για σας, οίκε του Ισραήλ, αλλά για το άγιο όνομά μου, που μιάνατε στα έθνη, ανάμεσα στα οποία εισήλθατε. Και θα αγιάσω το μεγάλο μου όνομα, το οποίο μιάνθηκε ανάμεσα στα έθνη, που μιάνατε ανάμεσά τους, ώστε να γνωρίσουν τα έθνη ότι εγώ είμαι ο Κύριος, είπε ο Κύριος, ο Θεός, όταν αγιαστώ ανάμεσά σας ενώπιόν τους.

Θα σας πάρω ανάμεσα από τα έθνη, θα σας συγκεντρώσω από κάθε τόπο και θα σας φέρω στη γη σας. Και θα σας ραντίσω με καθαρό νερό, και θα καθαριστείτε από όλες τις ακαθαρσίες σας, και θα σας καθαρίσω από όλα τα είδωλά σας. Και θα σας δώσω νέα καρδιά και θα βάλω μέσα σας νέο πνεύμα και θα αφαιρέσω την πέτρινη καρδιά από τη σάρκα σας, θα σας δώσω μια σάρκινη καρδιά. Και θα βάλω ανάμεσά σας το πνεύμα μου και θα σας κάνω να περπατάτε σύμφωνα με τα διατάγματά μου, και να φυλάττετε τις κρίσεις μου και να τις εκτελείτε. Και θα κατοικήσετε στη γη, την οποία έδωσα στους πατέρες σας, και θα είστε λαός μου, και εγώ θα είμαι Θεός σας.

Λόγος του Κυρίου.

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. - Όπως το ελάφι ποθεί τις πηγές των υδάτων,
έτσι ποθεί εσένα, Θεέ, η ψυχή μου.

Ψαλμός 42(41) (3.5βγδ) και **43 (42)** (3.4)

Δίψασε η ψυχή μου για το Θεό, για το Θεό τον ζώντα,*
 πότε θα έρθω και θα φανώ μπροστά σου Θεού το πρόσωπο;
 Τα δάκρυά μου ήταν το ψωμί μου ημέρα και νύχτα,*
 ενώ καθημερινά μου λένε: "Πού είναι ο Θεός σου;". **Αντ.**

Αυτά θυμήθηκα κι έλιωσε μέσα μου η ψυχή μου: +
 επειδή βιάζομαι προς του Θεού τον οίκο,
 στις θαυμαστές σκηνές τον τόπο,
 μέσα σε φωνές αγαλλίασης και δοξολογίας *
 ενός πλήθους που γιορτάζει. **Αντ.**

Εξαπόστειλε το φως σου και την αλήθεια σου,+
 αυτά ας μ' οδηγήσουν κι ας με φέρουν*
 στο άγιο σου όρος και στα σκηνώματά σου.
 Και θα εισέλθω στον Θεού το θυσιαστήριο,+
 του Θεού της ευφροσύνης και της αγαλλίασής μου.*
 Θα σε δοξολογήσω με την κιθάρα, Θεέ, Θεέ μου. **Αντ.**

Όταν τελείται Βάπτισμα, τότε χρησιμοποιείται ως ψαλμός το Ησ 12 όπως
 βρίσκεται πιο επάνω μετά το 5ο ανάγνωσμα, ή τον επόμενο:

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. - Καρδιά καθαρή, Θεέ μου, δημιούργησε μέσα μου.

Ψαλμός 51 (50) (12-13.14-15.18-19)

Καρδιά καθαρή, Θεέ, δημιούργησε μέσα μου,*
 και πνεύμα ακλόνητο ανακαίνισε στα τρισβαθά μου.
 Μη με απορρίψεις από το πρόσωπό σου,*
 και το πνεύμα σου το άγιο μην αφαιρέσεις από μένα. **Αντ.**

Δώσε μου πάλι την αγαλλίαση της σωτηρίας σου,^{*}
 και με πνεύμα θαρραλέο στήριξέ με.
 Θα διδάξω στους ανόμους τους δρόμους σου,^{*}
 και οι ασεβείς σ' εσένα θα επιστρέψουν. **Αντ.**

Με τη θυσία όντως δεν ευαρεστείσαι,^{*}
 ολοκαύτωμα, αν σου πρόσφερα, δεν θα το αποδεχόσουν.
 Θυσία στο Θεό είναι το συντετριμμένο πνεύμα,+
 καρδιά συντετριμμένη και ταπεινωμένη,^{*}
 Θεέ, δεν θα περιφρονήσεις. **Αντ.**

Ας προσευχηθούμε.

Κύριε ο Θεός,
 αναλλοίωτη δύναμη και φως ανέσπερο,
 επίβλεψε με ευμένεια
 στο θαυμαστό Μυστήριο της Εκκλησίας σου
 και ολοκλήρωσε το έργο της σωτηρίας των ανθρώπων,
 κατά το προαιώνιο σχέδιο της αγάπης σου,
 για να δει όλος ο κόσμος και να θαυμάσει
 τα ταπεινά να ανυψώνονται,
 τα παλαιά να ανανεώνονται,
 και τα πάντα να επανέρχονται στην ακεραιότητά τους.
 Διά του Ιησού Χριστού, ο οποίος είναι η αρχή του παντός,
 και ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

ή την επομένη:

Ας προσευχηθούμε.

Κύριε ο Θεός,
 ο οποίος με την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη

μας διδάσκεις και μας προετοιμάζεις να εορτάσουμε
το Πασχαλινό Μυστήριο,
φώτισε τη διάνοιά μας
για να αντιληφθούμε το μέγεθος της ευσπλαχνίας σου,
ώστε η χαρά την οποία αισθανόμαστε
για τα δώρα σου σήμερα,
να σταθεροποιεί σ' εμάς την ελπίδα
για τα μέλλοντα αγαθά σου.
Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

31. Μετά το τελευταίο ανάγνωσμα της Παλαιάς Διαθήκης, τον αντιφωνικό ψαλμό που ακολουθεί και τη δέηση, ανάβονται τα κεριά του ιερού και ο ιερέας αρχίζει τον ύμνο **Δόξα εν υψίστοις**, και τον συνεχίζουν όλοι μαζί, ενώ σημαίνουν οι καμπάνες, σύμφωνα με τις συνήθειες του τόπου.

32. Όταν τελειώσει ο ύμνος, ο ιερέας λέει τη Συναπτή δέηση, με το συνηθισμένο τρόπο.

Ας προσευχηθούμε.

Παντοδύναμε Θεέ,
ο οποίος με τη δόξα της Αναστάσεως του Κυρίου
λαμπρύνεις την ιεροτάτη αυτή νύκτα,
αναζωογόνησε στην Εκκλησία σου το πνεύμα της υιοθεσίας,
ώστε ανανεωμένοι στο σώμα και στο πνεύμα
να σου αποδίδουμε αγνή υπηρεσία.
Διά του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, του Υιού σου,
ο οποίος είναι Θεός, και μαζί με εσένα και το Άγιο Πνεύμα
ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

33. Έπειτα ο αναγνώστης διαβάζει τον Απόστολο.

Ανάγνωσμα Καινής Διαθήκης

*Ο Χριστός, αναστημένος από τους νεκρούς,
δεν πεθαίνει πια.*

Ανάγνωσμα από την επιστολή του Αποστόλου Παύλου προς τους Ρωμαίους (6,3-11)

Αδελφοί, αγνοείτε ότι, όσοι βαπτισθήκαμε στο Χριστό Ιησού, έχουμε βαπτιστεί στο θάνατό του; Έχουμε ενταφιαστεί, λοιπόν, μαζί του, διά του βαπτίσματος στο θάνατο, ώστε, όπως αναστήθηκε ο Χριστός από τους νεκρούς μέσω της δόξας του Πατέρα, έτσι και εμείς να πορευθούμε μέσα σε νέα ζωή. Εάν πράγματι ενωθήκαμε πλήρως με το Χριστό, με την ομοιότητα του δικού του θανάτου, θα ενωθούμε επίσης και με την ομοιότητα της αναστάσεώς του. Γνωρίζουμε τούτο, πως ο παλαιός μας άνθρωπος έχει σταυρωθεί μαζί του, για να καταργηθεί το σώμα της αμαρτίας, ώστε να μην είμαστε πια δούλοι στην αμαρτία. Πράγματι, όποιος πεθάνει, έχει ελευθερωθεί από την αμαρτία.

Αν όμως πεθάνουμε μαζί με το Χριστό, πιστεύουμε πως θα ζήσουμε επίσης μαζί του. Γνωρίζοντας ότι ο Χριστός, αναστημένος από τους νεκρούς, δεν πεθαίνει πλέον, ο θάνατος δεν έχει επάνω του καμιά εξουσία. Διότι ως προς το ότι πέθανε, πέθανε μια για πάντα. Τώρα όμως που ζει, ζει για το Θεό. Έτσι και εσείς να θεωρείτε τους εαυτούς σας νεκρούς για την αμαρτία αλλά ζωντανούς για το Θεό, εν Χριστώ Ιησού.

Λόγος του Κυρίου.

34. Μετά τον Απόστολο, όλοι σκλώνονται, ο ιερέας ψάλλει επίσημα τρεις φορές το Αλληλούια υψώνοντας διαδοχικά τη φωνή, και το επαναλαμβάνουν όλοι.

Λειτουργός: Αλληλούια. **Λαός:** Αλληλούια

Λειτουργός: Αλληλούια. **Λαός:** Αλληλούια

Λειτουργός: Αλληλούια. **Λαός:** Αλληλούια

Έπειτα ένας ψάλτης ψάλλει τον ψαλμό 118 [117], ενώ ο λαός επαναλαμβάνει το **Αλληλούια**.

Αντιφωνικός ψαλμός

Αντ. - Αλληλούια, αλληλούια, αλληλούια.

Ψαλμός 118 (117) (1-2.16αβ-17.22-23)

Δοξολογήστε τον Κύριο: είναι πανάγαθος, *
αιώνιο είναι το έλεός του.

Ας το πει τώρα ο Ισραήλ: είναι πανάγαθος, *
αιώνιο είναι το έλεός του. **Αντ.**

Η δεξιά του Κυρίου έκανε μεγαλεία! *

Η δεξιά του Κυρίου με ανύψωσε!

Δεν θα πεθάνω, στη ζωή θα παραμείνω, *
και θα εξιστορώ τα έργα του Κυρίου. **Αντ.**

Ο λίθος που παραπέταξαν οι οικοδόμοι, *
αυτός έγινε λίθος ακρογωνιαίος.

Από τον Κύριο έγινε τούτο, *
και είναι θαυμάσιο στα μάτια μας. **Αντ.**

35. Ο ιερέας, με το συνηθισμένο τρόπο βάζει λιβάνι στο θυμιατό και ευλογεί το διάκονο. Για την ανάγνωση του Ευαγγελίου δεν φέρονται λαμπάδες, παρά μόνο το θυμίαμα.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

Κύκλος Α´

Αναστήθηκε, και πριν από σας θα πάει στη Γαλιλαία.

✠ Ανάγνωση από το κατά Ματθαίο Άγιο Ευαγγέλιο (28,1-10)

Όταν πέρασε το Σάββατο, κατά την αυγή της πρώτης ημέρας της εβδομάδας, ήλθε η Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία για να δουν τον τάφο. Και τότε έγινε μεγάλος σεισμός, επειδή άγγελος του Κυρίου κατέβηκε από τον ουρανό και ήλθε και κύλισε την πέτρα και κάθισε επάνω σ' αυτή. Η όψη του ήταν σαν την αστραπή και το ένδυμά του λευκό σαν το χιόνι. Και από το φόβο που προκάλεσε, οι φύλακες συνταράχτηκαν και έγιναν σαν νεκροί. Και ο άγγελος μίλησε στις γυναίκες και είπε: «Εσείς μη φοβάστε, γνωρίζω ότι αναζητάτε τον Ιησού τον εσταυρωμένο. Δεν είναι εδώ, αναστήθηκε, όπως το είχε πει! Ελάτε να δείτε τον τόπο όπου βρισκόταν. Και πηγαίετε γρήγορα να πείτε στους μαθητές του ότι αναστήθηκε από τους νεκρούς, και πηγαίνει πριν από σας στη Γαλιλαία. Εκεί θα τον δείτε. Ιδού, σας το είπα. Και αποχώρησαν γρήγορα από το μνήμα, με φόβο και με χαρά μεγάλη και έτρεξαν να το αναγγείλουν στους μαθητές του.

Και ιδού, ο Ιησούς τις συνάντησε, λέγοντας: «Χαίρετε!». Και εκείνες πλησίασαν, έπιασαν τα πόδια του και τον προσκύνησαν. Τότε ο Ιησούς τους λέει: «Μη φοβάστε! Πηγαίετε να αναγγείλετε στους αδελφούς μου να αναχωρήσουν για τη Γαλιλαία και εκεί θα με δουν».

Λόγος του Κυρίου.

Κύκλος Β´

Ο Ιησούς ο Ναζαρηνός, ο εσταυρωμένος, αναστήθηκε.

✠ Ανάγνωση από το κατά Μάρκο Άγιο Ευαγγέλιο (16,1-8)

Όταν πέρασε το Σάββατο, η Μαρία η Μαγδαληνή, η Μαρία, η μητέρα του Ιακώβου, και η Σαλώμη, αγόρασαν αρώματα για να πάνε να αλείψουν το σώμα του Ιησού. Και πολύ πρωί, την πρώτη ημέρα μετά το Σάββατο, έρχονται στο μνήμα, αφού είχε ήδη ανατείλει ο ήλιος. Και έλεγαν μεταξύ τους: «Ποιος θα μας κυλήσει τον λίθο από την είσοδο του μνήματος;» Όταν όμως κοίταξαν, είδαν ότι είχε κυλήσει ο λίθος, ο οποίος ήταν πραγματικά πολύ μεγάλος. Όταν μπήκαν στο μνήμα, είδαν ένα νέο να κάθεται στα δεξιά ντυμένο με λευκή στολή, και φοβήθηκαν. Εκείνος τους είπε: «Μη φοβάστε. Ζητάτε τον Ιησού το Ναζαρηνό, τον εσταυρωμένο. Αναστήθηκε, δεν είναι εδώ. Ιδού, ο τόπος όπου τον είχαν βάλει. Αλλά πηγαίνετε να πείτε στους μαθητές του και στον Πέτρο ότι πηγαίνει πριν από σας στη Γαλιλαία. Εκεί θα τον δείτε, όπως σας είπε. Εκείνες βγήκαν και έφυγαν από το μνήμα, διότι τις είχε καταλάβει τρόμος και έκπληξη. Και δεν είπαν σε κανένα τίποτα, από φόβο.

Λόγος του Κυρίου.

Κύκλος Γ´

Γιατί αναζητείτε τον ζωντανό ανάμεσα στους νεκρούς;

✠ Ανάγνωση από το κατά Λουκά Άγιο Ευαγγέλιο (24,1-12)

Την πρώτη ημέρα μετά το Σάββατο, πολύ πρωί, πήγαν οι γυναίκες στο μνήμα, φέρνοντας μαζί τους τα αρώματα που είχαν ετοιμάσει. Βρήκαν όμως τον λίθο κυλισμένο από το μνήμα και μπήκαν μέσα, αλλά δεν βρήκαν το σώμα του Κυρίου Ιησού. Και ενώ ήταν γεμάτες απορία για το συμβάν, ιδού δυο άνδρες στάθηκαν κοντά τους με ένδυμα που άστραφτε. Καθώς εκείνες

φοβήθηκαν, και έσκυψαν τα πρόσωπά τους προς τη γη, είπαν σ' αυτές: «Γιατί αναζητείτε τον ζωντανό ανάμεσα στους νεκρούς; Δεν είναι εδώ, αλλά αναστήθηκε. Θυμηθείτε τι σας είπε ενώ βρισκόταν ακόμη μαζί σας στη Γαλιλαία, λέγοντας ότι: «Ο Υιός του ανθρώπου πρέπει να παραδοθεί σε χέρια αμαρτωλών ανθρώπων και να σταυρωθεί και την τρίτη ημέρα να αναστηθεί».

Εκείνες τότε θυμήθηκαν τα λόγια του, και όταν επέστρεψαν από το μνήμα τα ανήγγειλαν όλα αυτά στους Ένδεκα και σε όλους τους άλλους. Αυτές ήταν η Μαρία η Μαγδαληνή και η Ιωάννα και η Μαρία, η μητέρα του Ιακώβου. Και οι υπόλοιπες γυναίκες που ήταν μαζί τους, έλεγαν τα ίδια στους αποστόλους, αλλά τα λόγια τους φάνηκαν σ' εκείνους κάτι σαν παραλήρημα και δεν τις πίστεψαν. Ο Πέτρος όμως σηκώθηκε και έτρεξε στο μνήμα και σκύβοντας είδε μόνο τα σάβανα. Και επέστρεψε στην οικία του γεμάτος θαυμασμό για το γεγονός.

Λόγος του Κυρίου.

36. Αμέσως μετά από την ανάγνωση του Ευαγγελίου, γίνεται η ομιλία η οποία, έστω και σύντομη, δεν πρέπει να παραλείπεται.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

37. Μετά την ομιλία τελείται η Ακολουθία του Βαπτίσματος. Ο ιερέας και οι λειτουργοῦππρτές πηγαίνουν προς το βαπτιστήριο, αν είναι ορατό από τους πιστούς. Διαφορετικά τοποθετείται ένα σκεῦος με νερό μέσα στο Ιερό.

38. Προσκαλούνται να πλησιάσουν οι κατηχούμενοι, αν υπάρχουν, και παρουσιάζονται από τους αναδόχους των ενώπιον του συγκεντρωμένου εκκλησιάσματος. Αν είναι μικρά παιδιά, οδηγούνται από τους γονείς και τους αναδόχους των.

39. Αν υπάρχει μεγάλη απόσταση μέχρι το βαπτιστήριο, τότε σχηματίζεται λιτανεία. Προηγείται ο λειτουργοῦππρτής με την πασχαλινή λαμπάδα, ακολουθούν οι κατηχούμενοι με τους αναδόχους των, μετά οι λειτουργοῦππρτές, ο διάκονος και ο ιερέας. Στη διαδρομή ψάλλονται οι λιτανείες των αγίων (αρ. 43). Αφού τελειώσουν οι λιτανείες των αγίων, ο ιερέας απευθύνει την παρότρυνση (αρ. 40).

40. Αν όμως η Ακολουθία του Βαπτίσματος γίνεται στο ιερό, ο ιερέας, αμέσως απευθύνει την παρότρυνση με αυτά ή με παρόμοια λόγια.

Αν υπάρχουν άτομα που θα βαπτιστούν:

Αδελφοί αγαπητοί,
 με την προσευχή μας,
 ας στηρίξουμε όλοι μαζί την ελπίδα των αδελφών μας,
 ώστε, ενώ βαδίζουν προς το Βάπτισμα,
 την πηγή της αναγεννήσεως,
 ο πανεύσπλαχνος Θεός
 να τους περιβάλλει με την προστασία του.

Αν πρέπει να ευλογηθεί το νερό του Βαπτίσματος, αλλά δεν θα τελεσθεί Βάπτισμα:

Αδελφοί αγαπητοί,
 ας επικαλεσθούμε τη χάρη
 του παντοδύναμου Θεού Πατέρα
 επάνω σ' αυτό το νερό που προορίζεται για το Βάπτισμα,
 ώστε, όσοι αναγεννηθούν από αυτό,
 να συναριθμηθούν, εν Χριστώ,
 με τα τέκνα της υιοθεσίας.

41. Και ψάλλονται οι λιτανείες των αγίων από δύο ψάλτες, ενώ όλοι παραμένουν όρθιοι (επειδή είναι пасχαλινή περίοδος) και απαντούν.

Αν υπάρχει μεγάλη απόσταση μέχρι το βαπτιστήριο, τότε οι λιτανείες ψάλλονται κατά τη διαδρομή. Σ' αυτή την περίπτωση, όσοι θα βαπτιστούν, προσκαλούνται πριν ξεκινήσει η πομπή, κατά την οποία προηγείται η пасχαλινή λαμπάδα, ακολουθούν οι κατηχούμενοι με τους αναδόχους των και έπειτα οι λειτουργοϋπηρέτες, ο διάκονος και ο ιερέας. Η παρότρυνση γίνεται πριν από την ευλογία του νερού.

42. Αν δεν υπάρχουν άτομα να βαπτιστούν, ούτε και ευλογείται νερό για Βάπτισμα, παραλείπονται οι λιτανείες των αγίων και ευλογείται αμέσως νερό για το ραντισμό (αρ. 54).

43. Στις λιτανείες των αγίων μπορούν να προστεθούν και άλλα ονόματα αγίων. Ιδιαίτερα μπορούν να μνημονευθούν ο άγιος προστάτης του ναού, οι άγιοι προστάτες του τόπου ή οι άγιοι προστάτες εκείνων που πρόκειται να βαπτιστούν.

Λιτανικές Ικεσίες

Κύριε, ελέησον.	Κύριε, ελέησον.
Χριστέ, ελέησον.	Χριστέ, ελέησον.
Κύριε, ελέησον.	Κύριε, ελέησον.
Υπεραγία Θεοτόκε Μαρία,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Μιχαήλ,	Ικέτευε για μας.
Άγιοι Άγγελοι του Θεού,	Ικετεύετε για μας.
Άγιε Ιωάννη Πρόδρομε και Βαπτιστή,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Ιωσήφ,	Ικέτευε για μας.
Άγιοι Πέτρε και Παύλε,	Ικετεύετε για μας.
Άγιε Ανδρέα,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Ιωάννη,	Ικέτευε για μας.
Αγία Μαρία Μαγδαληνή,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Στέφανε,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Ιγνάτιε της Αντιοχείας,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Λαυρέντιε,	Ικέτευε για μας.
Άγιες Περπέτουα και Φηλικίτη,	Ικετεύετε για μας.
Αγία Αγνή,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Γρηγόριε,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Αυγουστίνε,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Αθανάσιε,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Βασίλειε,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Μαρτίνε,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Βενέδικτε,	Ικέτευε για μας.
Άγιοι Φραγκίσκε και Δομίνικε,	Ικετεύετε για μας.
Άγιε Φραγκίσκε Ξαβέριε,	Ικέτευε για μας.
Άγιε Αντώνιε,	Ικέτευε για μας.

Άγιε Ιωάννη Βιαννέ,	Ικέτευε για μας.
Αγία Αικατερίνη της Σιένας,	Ικέτευε για μας.
Αγία Θηρεσία του Ιησού,	Ικέτευε για μας.
Όλοι οι Άγιοι και οι Άγιες του Θεού,	Ικετεύετε για μας.
Χάρη στην ευσπλαχνία σου,	Ελευθέρωσέ μας, Κύριε.
Από κάθε κακό,	Ελευθέρωσέ μας, Κύριε.
Από κάθε αμαρτία	Ελευθέρωσέ μας, Κύριε.
Από τον αιώνιο θάνατο,	Ελευθέρωσέ μας, Κύριε.
Χάρη στην ενσάρκωσή σου,	Ελευθέρωσέ μας, Κύριε.
Χάρη στο θάνατο και στην Ανάστασή σου	Ελευθέρωσέ μας, Κύριε.
Χάρη στη δωρεά του Αγίου Πνεύματος,	Ελευθέρωσέ μας, Κύριε.
Εμείς οι αμαρτωλοί,	Σε παρακαλούμε, εισάκουσέ μας.

Εάν είναι παρόντα άτομα που θα βαπτιστούν.

Για να ευδοκήσεις να αναγεννήσεις με τη χάρη του Βαπτίσματος
αυτούς τους εκλεκτούς σου,
Σε παρακαλούμε, εισάκουσέ μας

Εάν δεν υπάρχουν άτομα για να βαπτιστούν.

Για να ευδοκήσεις, να αγιάσεις με τη θεία σου χάρη αυτή την
πηγή του νερού, ώστε όσοι βαπτιστούν να αναγεννηθούν ως
τέκνα σου,

	Σε παρακαλούμε, εισάκουσέ μας
Ιησού, Υιέ του Θεού του ζωντανού,	Σε παρακαλούμε, εισάκουσέ μας
Χριστέ, άκουσέ μας.	Χριστέ, άκουσέ μας
Χριστέ, εισάκουσέ μας.	Χριστέ, εισάκουσέ μας

Αν υπάρχουν άτομα για να βαπτιστούν, ο ιερέας, με ανοικτά τα χέρια, λέει την παρακάτω δέηση:

Παντοδύναμε και αιώνιε Θεέ,
 ενέργησε με την άπειρη ευσπλαχνίας σου
 και στείλε το Πνεύμα της υιοθεσίας,
 για να αναγεννήσει νέους λαούς
 με το νερό του Βαπτίσματος,
 και ό,τι επιτελεί η ταπεινή μας διακονία
 να πλουτισθεί με την αποτελεσματικότητα
 της δυνάμεώς σου.

Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

Ευλογία του νερού του Βαπτίσματος

Οι αριθμοί 44 και 45 ανήκουν στην Ευλογία του νερού του Βαπτίσματος, γραμμένη με μουσικές νότες.

46. Έπειτα ο ιερέας ευλογεί το νερό του Βαπτίσματος, λέγοντας, με ανοικτά χέρια, την παρακάτω ευχή:

Κύριε ο Θεός,
 εσύ ο οποίος με την αόρατη δύναμή σου,
 μέσω των σημείων των Μυστηρίων,
 επιτελείς έργα θαυμαστά
 και με διάφορους τρόπους
 προετοίμασες το νερό, το οποίο είναι δημιούργημά σου,
 για να δηλώνει τη χάρη του Βαπτίσματος.

Κύριε ο Θεός,
 στην αρχή της δημιουργίας του κόσμου,
 το Πνεύμα σου το οποίο περιφερόταν επάνω από τα νερά,
 για να λάβει η φύση τους από τότε τη δύναμη να εξαγιάζει.

Κύριε ο Θεός,
εσύ ο οποίος με τους καταρράκτες του κατακλυσμού
ανήγγειλες το Βάπτισμα της αναγεννήσεως,
ώστε το Μυστήριο ενός και μόνου στοιχείου
να προεικονίζει το τέλος της αμαρτίας
και την αρχή της νέας ζωής.

Κύριε ο Θεός,
εσύ ο οποίος οδήγησες τα τέκνα του Αβραάμ
και πέρασαν μέσα από την Ερυθρά θάλασσα με πόδια στεγνά,
ώστε ο λαός που ελευθέρωσες από τη δουλεία του Φαραώ
να προεικονίζει το λαό των βαπτισμένων.

Κύριε ο Θεός,
ο Υιός σου, ο οποίος βαπτίστηκε από τον Ιωάννη
στα νερά του Ιορδάνη
και χρίστηκε με Πνεύμα Άγιο,
όταν βρισκόταν επάνω στον Σταυρό
άφησε να τρέξει από την πλευρά του νερό μαζί με αίμα
και μετά την Ανάστασή του παρήγγειλε στους μαθητές του:
«Πηγαίνετε, διδάξετε όλα τα έθνη,
βαπτίζοντάς τους στο όνομα
του Πατέρα, και του Υιού, και του Αγίου Πνεύματος».

Στρέψε το βλέμμα σου, λοιπόν,
Πατέρα, προς την Εκκλησία σου
και ευδόκησε να της ανοίξεις την πηγή του Βαπτίσματος.
Το νερό αυτό ας λάβει από το Άγιο Πνεύμα
τη χάρη του Μονογενούς Υιού σου,
ώστε ο άνθρωπος, πλασμένος κατ' εικόνα σου,
να καθαριστεί στο ιερό Μυστήριο του Βαπτίσματος
από κάθε ρυπαρότητα της παλαιάς καταστάσεως
και να αναγεννηθεί στη νέα ζωή των τέκνων σου
από το νερό και το Άγιο Πνεύμα.

Ανάλογα με τις περιστάσεις, ο ιερέας βυθίζει στο νερό την πασχαλινή λαμπάδα μια ή τρεις φορές, και συνεχίζει:

Σε παρακαλούμε, Κύριε,
να κατέλθει στο νερό αυτό, μέσω του Υιού σου,
η δύναμη του Αγίου Πνεύματος,

Και κρατώντας τη λαμπάδα βυθισμένη στο νερό, συνεχίζει:

ώστε όλοι όσοι, μέσω του Βαπτίσματος
συνταφιάστηκαν με τον Χριστό στο θάνατο,
μαζί του να αναστηθούν στη ζωή την αιώνια.
Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
- Αμήν.

47. Ύστερα βγάζει τη λαμπάδα από το νερό, ενώ ο λαός ψέλνει:

Ευλογείτε, οι πηγές, τον Κύριο,
δοξολογείτε και υπερμυμνείτε αυτόν στους αιώνες.

48. Αφού τελειώσει η Ευλογία του Νερού του Βαπτίσματος και η αναφήνηση του λαού, ο ιερέας, όρθιος, ερωτά τους ενήλικους καθώς επίσης και τους γονείς και τους αναδόχους των βρεφών για να απαρνηθούν το Σατανά, όπως προβλέπεται στα αντίστοιχα τυπικά του Ρωμαϊκού Ευχολογίου.

Αν η επάλειψη με το Έλαιο των Κατηκουμένων δεν έχει γίνει στους ενήλικους κατά τις ακολουθίες της προετοιμασίας, γίνεται αυτή τη στιγμή.

49. Μετά ο ιερέας ερωτά τον καθένα από τους κατηκουμένους για την πίστη και, αν πρόκειται για βρέφη, ζητεί την τριπλή ομολογία πίστεως από όλους μαζί τους γονείς και τους αναδόχους των, όπως σημειώνεται στα αντίστοιχα τυπικά.

Όπου αυτή τη νύκτα είναι πολλοί εκείνοι που θα βαπτιστούν, η ακολουθία μπορεί να διαμορφωθεί έτσι ώστε, αμέσως μετά την απάντηση των υποψηφίων, των αναδόχων και των γονέων, ο ιερέας να ζητήσει και να λάβει την ανανέωση των υποσχέσεων του Βαπτίσματος όλων των παρευρισκομένων.

50. Αφού τελειώσουν οι ερωτήσεις, ο ιερέας βαπτίζει τους εκλεκτούς ενήλικους και τα βρέφη.

51. Μετά το Βάπτισμα ο ιερέας χρίει με το άγιο Μύρο τα βρέφη. Σε όλους, ενήλικους και βρέφη, παραδίδει το λευκό ένδυμα. Μετά ο ιερέας ή ο διάκονος

παίρνει την πασχαλινή λαμπάδα από το χέρι του λειτουργούπρητη και ανάβουν οι λαμπάδες των νεοφώτιστων. Παραλείπεται η τελετή του «Εφφαθά» στα βρέφη.

52. Μετά, αν η ακολουθία του Βαπτίσματος δεν έγινε στο Ιερό, επιστρέφουν όλοι στο Ιερό, με την ίδια τάξη όπως πήγαν στο Βαπτιστήριο. Οι νεοφώτιστοι και οι ανάδοχοι είτε οι γονείς κρατούν αναμμένη τη λαμπάδα τους. Στη Λιτανεία ψάλλεται το αντιφωνικό του Βαπτίσματος **Είδα νερό**, ή άλλο κατάλληλο άσμα (αρ. 56).

53. Στους βαπτισμένους ενήλικους, ο Επίσκοπος ή, αν εκείνος είναι απών, ο ιερέας που τέλεσε το Βάπτισμα, χορηγεί αμέσως μετά το Μυστήριο του Χρίσματος στο Ιερό, όπως σημειώνεται στα Αρχιερατικό ή στο αντίστοιχο Ρωμαϊκό Τυπικό.

Ευλογία του νερού για το ραντισμό

54. Αν όμως δεν τελείται Βάπτισμα ούτε και ευλογείται νερό για Βάπτισμα, τότε ο ιερέας εισάγει τους πιστούς στην ευλογία του νερού για το ραντισμό, με τα παρακάτω λόγια:

Αδελφοί αγαπητοί,
 ας παρακαλέσουμε ταπεινά τον Κύριο και Θεό μας
 να ευλογήσει με ευμένεια το νερό αυτό,
 με το οποίο θα ραντιστούμε
 σε ανάμνηση του Βαπτίσματός μας.
 Ο ίδιος ο Κύριος να μας ανανεώσει,
 για να μείνουμε πιστοί στο Πνεύμα που λάβαμε.

Και ύστερα από μια παύση για σύντομη σιωπηλή προσευχή, εκφωνεί την ευχή με ανοικτά τα χέρια:

Κύριε ο Θεός μας,
 κοίταξε με ευμένεια το λαό σου που αγρυπνά αυτή τη νύκτα,
 και δέξου να ευλογήσεις για μας το νερό αυτό,
 ενώ αναπολούμε το θαυμαστό έργο της δημιουργίας μας
 και το ακόμη πιο θαυμαστό έργο της απολυτρώσεώς μας.

Εσύ δημιούργησες το νερό
 για να δίνει τη γονιμότητα στη γη,
 να ανακουφίζει και να καθαρίζει το σώμα μας.
 Εσύ επίσης έκανες το νερό όργανο της ευσπλαχνίας σου:
 Με αυτό απάλλαξες το λαό σου από τη δουλειά
 και έσβησες τη δίψα του στην έρημο.
 Με αυτό οι προφήτες ανήγγειλαν την Καινή Διαθήκη
 που ήθελες να συνάψεις με τους ανθρώπους.
 Με αυτό, τέλος, το οποίο ο Χριστός καθαγίασε
 στον Ιορδάνη,
 αναζωογόνησες στο λουτρό της παλιγγενεσίας
 τη φθαρτή φύση μας.
 Το νερό αυτό να μας θυμίσει τώρα το Βάπτισμά μας
 και να μας ενώσει στη χαρά των αδελφών μας
 που βαπτίστηκαν κατά το Πάσχα.
 Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.
 - Αμήν.

Ανανέωση των υποσχέσεων του Βαπτίσματος

55. Όταν τελειώσει η Ακολουθία του Βαπτίσματος (και του Χρίσματος), ή αν δεν υπήρξε Βάπτισμα, μετά από την ευλογία του νερού, όρθιοι όλοι και κρατώντας τα κεριά αναμμένα, ανανεώνουν τις υποσχέσεις του Βαπτίσματος μαζί με τους νεοφώτιστους (αρ. 48) εκτός αν αυτό έχει γίνει.

Ο ιερέας απευθύνεται προς τους πιστούς με αυτά ή με παρόμοια λόγια:

Με το Μυστήριο του Πάσχα, αδελφοί αγαπητοί,
 ενταφιαστήκαμε μαζί με τον Χριστό στο Βάπτισμα,
 για να βαδίζουμε μαζί του στη νέα ζωή.
 Γι' αυτό, περατώνοντας την απονέκρωση της Τεσσαρακοστής,
 ας ανανεώσουμε τις υποσχέσεις του αγίου Βαπτίσματος,
 με τις οποίες άλλοτε αποκηρύξαμε
 το Διάβολο και τα έργα του

και υποσχεθήκαμε να υπηρετούμε τον Θεό
μέσα στην αγία Καθολική Εκκλησία.

Γι' αυτό σας ερωτώ:

Ο ιερέας: Απαρνείστε τον Σατανά;
Όλοι: Ναι, τον απαρνούμαι.

Ο ιερέας: Και όλα τα έργα του;
Όλοι: Ναι, τα απαρνούμαι.

Ο ιερέας: Και όλους τους πειρασμούς του;
Όλοι: Ναι, τους απαρνούμαι.

ή το επόμενο:

Ο ιερέας: Απαρνείστε την αμαρτία, για να ζήσετε στην
ελευθερία των παιδιών του Θεού;
Όλοι: Ναι, την απαρνούμαι.

Ο ιερέας: Απαρνείστε τους πειρασμούς του κακού, για να
μη σας κυριεύσει η αμαρτία;
Όλοι: Ναι, τους απαρνούμαι.

Ο ιερέας: Απαρνείστε τον Σατανά, πρωταίτιο και άρχοντα
της αμαρτίας;
Όλοι: Ναι, τον απαρνούμαι.

Αν χρειάζεται, ο δεύτερος αυτός τύπος μπορεί να προσαρμοστεί από τη
Σύνοδο της Ιεραρχίας, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες.

Έπειτα ο ιερέας συνεχίζει:

Ο ιερέας: Πιστεύετε στον Θεό, Πατέρα, Παντοκράτορα,
Πλάστη του ουρανού και της γης;
Όλοι: Ναι, πιστεύω.

Ο ιερέας: Πιστεύετε στον Ιησού Χριστό,
τον Μονογενή Υιό του Θεού και Κύριό μας,
που γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία,
σταυρώθηκε και ενταφιάσθηκε,
αναστήθηκε από τους νεκρούς
και κάθεται στα δεξιά του Πατέρα;

Όλοι: Ναι, πιστεύω.

Ο ιερέας: Πιστεύετε στο Άγιο Πνεύμα,
την Αγία Καθολική Εκκλησία,
την Κοινωνία των Αγίων,
την άφεση των αμαρτιών,
την ανάσταση των νεκρών
και τη ζωή την αιώνια;

Όλοι: Ναι, πιστεύω.

Και ο ιερέας ολοκληρώνει:

Ο παντοδύναμος Θεός,
ο Πατέρας του Κυρίου μας Ιησού Χριστού,
που μας αναγέννησε από νερό και Πνεύμα Άγιο,
και μας έδωσε την άφεση των αμαρτιών,
ο ίδιος ας μας φυλάξει με τη χάρη του,
για να μείνουμε ενωμένοι
στον Ιησού Χριστό, τον Κύριό μας,
για τη ζωή την αιώνια.
- Αμήν.

56. Ο ιερέας ραντίζει τους πιστούς με αγιασμό, ενώ όλοι ψάλλουν:

Αντίφωνο

Πβ. Ιεζ 47, 1-9. 12

Είδα νερό να αναβλύζει από τη δεξιά πλευρά του ναού.

Αλληλούια.

Και όλοι σε όσους έφθασε αυτό το νερό,
σώθηκαν και λένε: αλληλούια, αλληλούια.

ή άλλο άσμα κατάλληλο για το Βάπτισμα.

57. Στο μεταξύ οι νεοφώτιστοι οδηγούνται στις θέσεις τους, μαζί με τους πιστούς.

Αν η ευλογία του νερού για το Βάπτισμα δεν έγινε στο βαπτιστήριο, ο διάκονος και οι λειτουργοϋπηρέτες φέρουν με σεβασμό το σκεύος με το αγιασμένο νερό στο βαπτιστήριο.

Αν δεν ευλογήθηκε νερό για Βάπτισμα, τότε ο αγιασμός τοποθετείται σε κατάλληλο χώρο.

58. Όταν τελειώσει ο ραντισμός, ο ιερέας επιστρέφει στην έδρα. Παραλείπεται το Σύμβολο της Πίστεως. Έπειτα λέγονται οι Δείσεις των Πιστών, στις οποίες συμμετέχουν για πρώτη φορά και οι νεοφώτιστοι.

Δείσεις των Πιστών

Αδελφοί αγαπητοί,

Κατά την λαμπροφόρα αυτή νύκτα
ας απευθύνουμε θερμή ικεσία προς τον Παντοδύναμο Θεό Πατέρα,
ο οποίος ανέστησε από τους νεκρούς
τον Μονογενή Υιό του και Κύριο μας,
για να χορηγήσει σε μας και στον κόσμο όλο
τη χάρη του αναστημένου Χριστού, λέγοντας:

Εισάκουσέ μας, Κύριε.

1. Για την αγία Εκκλησία:
ο Θεός να την διαφυλάττει,
να την αυξάνει και να την ανακαινίζει
με τη χάρη της Αναστάσεως,
ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

2. Για εκείνους που κυβερνούν:
ο Θεός να κατευθύνει το νου και την καρδιά τους σύμφωνα με το θέλημα του για να κυριαρχεί στην πατρίδα μας και σε όλη τη γη πραγματική ειρήνη, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
3. Για όσους υποφέρουν:
ο Θεός να τους χορηγήσει παρηγοριά και ελπίδα, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
4. Για τους κεκοιμημένους αδελφούς μας:
ο Θεός να τους χορηγήσει την αιώνια ανάπαυση, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.
5. Για όλους εμάς:
ο Θεός να μας φυλάει πιστούς στις υποσχέσεις του Βαπτίσματος και να διατηρεί σ' εμάς τη χαρά της αναστάσεως, ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.

Θεέ Πατέρα, παντοκράτορα, Εσύ που ανέστησες τον Υιό σου και Κύριό μας από το θάνατο και τον εισήγαγες στη Βασιλεία σου, δώσε μας ζωντανή πίστη σε Σένα, ώστε ενδυναμούμενοι από την Ανάσταση του Κυρίου να γίνουμε συμμετοχοί της δόξας του. Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας, ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΣ

59. Ο ιερέας πηγαίνει στην αγία Τράπεζα και, κατά το συνηθισμένο τρόπο, αρχίζει την ακολουθία της θείας Ευχαριστίας.

60. Τον άρτο και τον οίνο αρμόζει να προσκομίσουν οι νεοφώτιστοι, ή, αν είναι νήπια ή βρέφη, οι γονείς τους ή ανάδοχοί τους.

61. Δέηση προσκομιδής

Μαζί με την προσφορά μας, Κύριε,
δέξου, σε παρακαλούμε, και τη δέηση του λαού σου,
ώστε η θυσία που εγκαινιάζεται στο Πασχαλινό Μυστήριο
να μας εξασφαλίσει, με τη βοήθειά σου,
την αιώνια σωτηρία.

Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

62. Προοίμιο του Πάσχα 1ο: Για το Πασχαλινό Μυστήριο

† Ο Κύριος να είναι μαζί σας.

- Και με το πνεύμα σου.

† Ας υψώσουμε τις καρδιές μας.

- Είναι στραμμένες προς τον Κύριο.

† Ας ευχαριστήσουμε τον Κύριο τον Θεό μας.

- Άξιο και δίκαιο.

Πραγματικά είναι άξιο και δίκαιο,
καθήκον ιερό και σωτήριο,
πάντοτε να σε δοξάζουμε, Κύριε,
αλλά πολύ περισσότερο αυτή τη νύκτα,
κατά την οποία ο Χριστός, το Πάσχα μας, θυσιάστηκε.

Διότι αυτός είναι ο αληθινός Αμνός
ο οποίος λύτρωσε τον άνθρωπο από την αμαρτία.

Με το θάνατό του νίκησε το θάνατό μας,
και μας ξανάδωσε τη ζωή με την Ανάστασή του.

Γι' αυτό με διάχυτη την πασχαλινή χαρά,
ο κόσμος όλος αγάλλεται σ' ολόκληρη την οικουμένη,

ενώ οι ουράνιες δυνάμεις και οι αγγελικές εξουσίες
αδιάκοπα ψάλλουν τον ύμνο της δόξας σου:

**Άγιος, άγιος, άγιος,
Κύριος, ο Θεός Σαβαώθ:
πλήρεις ο ουρανός και η γη της δόξης σου.
Ωσαννά εν τοις υψίστοις.
Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου.
Ωσαννά εν τοις υψίστοις.**

Όταν χρησιμοποιείται η 1η Αναφορά (Ρωμαϊκός Κανόνας), λέγονται τα
ιδιαίτερα **Σε κοινωνία και Αυτή, λοιπόν, την προσφορά.**

63. Στην Αναφορά μνημονεύονται οι νεοφώτιστοι και οι ανάδοχοι, σύμφωνα με
τους τύπους που υπάρχουν στο Ευχολόγιο και στο Ρωμαϊκό Λειτουργικό για
κάθε Αναφορά.

64. Πριν από το **Ιδού ο Αμνός του Θεού**, ο ιερέας μπορεί να τους εισαγάγει
στην πρώτη Κοινωνία και στην αξία ενός τόσο μεγάλου Μυστηρίου, που
αποτελεί αποκορύφωμα της Χριστιανικής Μύησης και κέντρο όλης της
χριστιανικής ζωής.

65. Αρμόζει να λάβουν οι νεοφώτιστοι τη θεία Κοινωνία και με τα δύο είδη μαζί
με τους αναδόχους, τους γονείς και τους Καθολικούς συζύγους καθώς και με
τους λαϊκούς κατηχητές. Συνιστάται επίσης, με τη συγκατάθεση του επιχώριου
Επισκόπου, όπου το ευνοούν οι περιστάσεις, να λάβουν τη θεία Κοινωνία οι πι-
στοί και με τα δύο είδη.

66. Αντίφωνο κατά την κοινωνία

Στη δική μας εορτή του Πάσχα
ο Χριστός θυσιάστηκε για χάρη μας.
Ας εορτάζουμε λοιπόν με τον άζυμο άρτο
της ειλικρίνειας και της αλήθειας, Αλληλουία.

67. Δέηση μετά την κοινωνία

Έγχυσε στις καρδιές μας
το Πνεύμα της αγάπης σου, Κύριε,
και εφόσον μας έθρεψες με τα Πασχαλινά Μυστήρια,

αξιώσέ μας να αντανακλούμε την καλοσύνη σου.
 Διά του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας,
 ο οποίος ζει και βασιλεύει στους αιώνες των αιώνων.

68. Επίσημη ευχή απόλυσης

† Ο Κύριος να είναι μαζί σας.
 – Και με το πνεύμα σου.

† Είθε να σας ευλογήσει ο Παντοδύναμος Θεός κατά τη σημερινή Πασχαλινή Πανήγυρη και να σας προστατεύει από κάθε επιδρομή αμαρτίας.
 - Αμήν.

† Εκείνος ο οποίος σας αποκατέστησε στην αιώνια ζωή με την Ανάσταση του Μονογενούς του Υιού, να σας χορηγήσει τη δωρεά της αθανασίας.
 - Αμήν.

† Εσείς οι οποίοι, μετά τις ημέρες των Αγίων Παθών του Κυρίου, τελέσατε με χαρά την Πασχαλινή Πανήγυρη, είθε να φτάσετε με αγαλλίαση ψυχής στις εορτές εκείνες, που τελούνται με αιώνια ευφροσύνη.
 - Αμήν

† Είθε να σας ευλογήσει ο Παντοδύναμος Θεός, ο Πατέρας και ο Υιός ✠ και το Άγιο Πνεύμα.
 - Αμήν.

Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ο τύπος τελικής ευλογίας από το Τυπικό του Βαπτίσματος των ενηλίκων ή των νηπίων, ανάλογα με τις περιστάσεις.

69. Για την απόλυση του λαού, ο ίδιος ο λειτουργός ψάλλει ή λέει:

† Χριστός Ανέστη. Αλληλούια, αλληλούια.

Και οι πιστοί απαντούν:

– Αληθώς Ανέστη. Αλληλούια, αλληλούια.

Ο διάκονος ή ο ίδιος ο ιερέας λέει:

† Πορεύεσθε εν ειρήνη Κυρίου.

Και οι πιστοί απαντούν:

– Ευχαριστούμε τον Θεό.

Αυτό τηρείται καθ' όλη την Εβδομάδα της Διακαινησίμου.

70. Η πασχαλινή λαμπάδα ανάβει σε όλες τις επισημότερες ιεροτελεστίες αυτής της λειτουργικής περιόδου.